

I. ȘTIRI PE SCURT

Integrarea Europeană

- Parteneriatul Estic Propus de Polonia și Suedia a Fost Bine Primit de Țările Membre UE. NewsIn. 27.05.2008.
- UE se Gândește la o Nouă Formă de Cooperare cu Republica Moldova, dar îi Cere Reforme și Alegeri Democratice. NewsIn. 28.05.2008.
- Benita Ferrero-Waldner: Este necesar ca Republica Moldova să Acorde o Atenție Sporită Reformelor în Justiție, Poliție, Libertatii Mass-Media si Combaterii Coruptiei. DECA-press. 27.02.2008.
- Vladimir Voronin: Integrarea Europeană a Republicii Moldova Este un Proces Ireversibil. Info-prim Neo. 28.05.2008.
- Vladimir Voronin: Republica Moldova se Află la Etapa când Trebuie să Trecă de la Elaborarea la Implementarea Legilor Conform Standardelor Europene. Info-prim Neo. 28.05.2008.
- Reprezentantul Special al UE în Republica Moldova Apreciază Drept Favorabile Rezultatele Consiliului de Cooperare RM-UE. Basa-press. 29.05.2008.
- UE și Republica Moldova Vor Colabora în Domeniul Gestionării Migrației. Infotag. 06.06.2008.

Romania – Republica Moldova

- Oficiali ai MAE Român și Moldovean au Ținut un Briefing în Fața Ambasadorilor UE la București. NewsIn. 28.05.2008.
- Ministrul de Externe al României Lazăr Comănescu se duce la Chișinău la 7 iulie. NewsIn. 11.06.2008.

Rusia - Republica Moldova

- Andrei Stratan s-a Intalnit la Moscova cu Serghei Lavrov. NewsIn. 30.05.2008.
- Întrevedere Mevedev și Voronin. NewsIn. 06.06.2008.
- Vladimir Putin Este Multumit de Modul in care se Dezvolta Relatiile Economico-Comerciale Moldo-Ruse. Infotag. 20.06.2008.

Ucraina – Republica Moldova

- Președintele Ucrainei, dl Victor Iușenco, Va Întreprinde o Vizită Oficială în Republica Moldova. Infotag. 06.06.2008.
- Voronin l-a Primit Joi pe Șeful Diplomației Ucrainene, dar Data Vizitei lui Iușenco Nu a Fost Fixată. NewsIn. 19.06.2008.

Conflictul Transnistrean

- Comisia Europeană Va Crea un Fond Pentru Finanțarea Reunificării Republicii Moldova. NewsIn. 28.05.2008.
- Declarațiile unui Deputat Rus Nemulțumesc Chișinăul și Tiraspolul. NewsIn. 30.05.2008.
- Mediatorii și Observatorii au Convenit să Contribuie la Reluarea Negocierilor în Formatul "5+2". Infotag. 11.06.2008.
- Smirnov i-a Spus Ministrului Ucrainean de Externe că Planul lui Iușenco își Menține Actualitatea. NewsIn. 15.06.2008.
- Tiraspolul se Opune Demarcării Graniței Moldo-Ucrainene. Infotag. 16.06.2008.
- Iurii Zubakov a Venit la Tiraspol pentru a Pregăti o Întâlnire Smirnov-Medvedev. NewsIn. 18.06.2008.
- Presedintele Vladimir Voronin a avut o convorbire telefonica cu Inaltul Reprezentant al UE pentru Politica Externa si de Securitate Comuna, Javier Solana. Moldova Suverana. 24.06.2008.

Cooperarea Regională

- Republica Moldova a Preluat Președinția Adunării Parlamentare a CEMN. Infotag. 11.06.2008.
- Andrei Stratan: Cooperarea Regională Va Apropia RM de UE. Infotag. 17.06.2008.
- Chișinăul Dă Asigurări că Nu Intenționează să Renunțe la GUAM, Newsin. 17.06.2008.
- Al Treilea Summit GUAM Va Avea Loc pe 1 iulie, la Batumi. Infotag. 18.06.2008.

II. OPINII, COMENTARIU, INTERVIURI

1. "Parteneriatul Estic": Obiective și Perspective. Victor Chirilă. 18.06.2008.
2. UE a Decis să Lanseze Procesul de Reflecție Asupra Viitorului Acord Politico-Juridic cu Republica Moldova: Care Sunt Implicațiile pentru Țara Noastră? Victor Chirilă. 19.06.2008.
3. „Viitorul Acord cu UE Va Repeta în mare Cadrul Oferit Ucrainei, dar Chișinăul Trebuie să Sisteze Abuzurile Nedemocratice”. Interviu acordat pentru Panorama APE de Nicu Popescu, cercetător la Consiliul European pentru Relații Externe, Londra.
4. Ce Oferă Cetățenilor Republicii Moldova Parteneriatul de Mobilitate cu UE? Victor Chirilă. 17.06.2008.
5. Punct si de la Capat. Nicu Popescu si Andrei Popov. Radio Europa Liberă. 15.06.2008.
6. Summit-ul CSI de la Sankt-Petersburg. Igor Boțan. www.e-democracy.md. 15.06.2008.
7. "Blocaj Rusesc la Toate Nivelele Negocierilor Vizînd Criza Transnistreană". Vladimir Socor. Radio Europa Liberă. 20.06.2008.

I. ȘTIRI PE SCURT

Integrare Europeană

- **Parteneriatul Estic Propus de Polonia și Suedia a Fost Bine Primit de Țările Membre UE. NewsIn. 27.05.2008.**

Uniunea Europeană a primit pozitiv, la 26 mai a.c., propunerea Poloniei și Suediei de a intensifica legăturile cu R.Moldova, Ucraina și alte țări din est, inițiativă în care mai multe state văd o modalitate de a "echilibra" proiectul francez al Uniunii Mediteraneene. "Sunt foarte mulțumit că partenerii noștri polonezi și suedezi au propus un fel de pachet nou (pentru Est). Este un semnal bun", a declarat ministrul sloven de externe Dimitrij Rupel, a cărui țară deține președinția UE, după o reuniune cu omologii săi europeni de la Bruxelles. Varșovia și Stockholmul au prezentat în cadrul acestei reuniuni inițiativa lor de a consolida legăturile Uniunii cu Republica Moldova, Ucraina, Azerbaidjan, Armenia, Georgia și chiar Belarus, dacă se democratizează. "Vrem controale la frontiere eficiente și civilizate, să facilităm comerțul și să ne tratăm vecinii într-un mod mai just", a explicat șeful diplomației poloneze Radoslaw Sikorski, descriind proiectul aflat încă în fază incipientă. "Am avut o reacție pozitivă din partea majorității" statelor membre, a spus și șeful diplomației suedeze Carl Bildt, exprimându-și mulțumirea pentru sprijinul președinției slovene și Comisiei Europene, care se deosebește de scepticismul cu care a fost întâmpinată în 2007 propunerea franceză pentru o Uniunea Mediteraneană, mult modificată între timp. Deși cele două proiecte sunt "similare", potrivit comisarului pentru relații externe Benita Ferrero-Waldner, ele diferă mult ca formă. "Avem nevoie de echilibru. Anul acesta este un an mediteranean, anul viitor va fi unul estic", a declarat vicepremierul ceh, însărcinat cu afacerile europene, Alexandr Vondra, sugerând că președinția cehă a UE, în prima jumătate a anului 2009, va pune accentul pe estul Europei. Ministrul francez de externe Bernard Kouchner a dat asigurări că Parisul susține proiectul Poloniei și Suediei. "Nu contrazice deloc Uniunea Mediteraneană și apoi, ne putem îndrepta spre Atlantic la un moment dat, deși acolo există o mică barieră", a adăugat el cu ironie.

**Pentru informații suplimentare vedeți comentariul dlui Victor Chirilă referitor la Parteneriatul Estic, inclus în compartimentul "Opinii, Comentarii și Interviuuri" al actualei Panorame. De asemenea, puteți accesa adresa <http://euobserver.com/24/26339>.*

- **UE se Gândește la o Nouă Formă de Cooperare cu Republica Moldova, dar îi Cere Reforme și Alegeri Democratice. NewsIn. 28.05.2008.**

Uniunea Europeană a spus marți Chișinăului că este gata să înceapă să se gândească la un nou acord de cooperare mai intensă cu R. Moldova, însă reprezentanții blocului comunitar i-au cerut președintelui Vladimir Voronin mai multe reforme democratice și alegeri corecte în 2009. UE a confirmat, la 27 mai a.c., că este dispusă să ofere Moldovei un acord mai puternic decât actualul Acord de Parteneriat și Cooperare încheiat în cadrul politicii sale de vecinătate. În același timp, UE a indicat punctele slabe și a subliniat necesitatea ca Republica Moldova să depună în continuare eforturi în vederea realizării reformei, mai ales în ceea ce privește întărirea democrației, statul de drept, respectul pentru drepturile omului, libertatea presei, lupta împotriva corupției și climatul pentru afaceri și investiții. De asemenea, UE a cerut Republicii Moldova să se asigure că alegerile parlamentare din 2009 vor fi pregătite și se vor desfășura într-o manieră total democratică, potrivit unui comunicat al Consiliului Uniunii Europene. La Consiliul UE-Republica Moldova de marți au participat ministrul de afaceri externe al Sloveniei, Dimitrij Rupel, care a condus delegația UE, reprezentantul special UE pentru Republica Moldova, Kalman Mizsei, iar Comisia a fost reprezentată de Hugues Mingarelli, director general adjunct la Directoratul General pentru Relații Externe, în timp ce delegația Republicii Moldova a fost condusă de președintele Vladimir Voronin.

**Pentru informații suplimentare vedeți comentariul dlui Victor Chirilă referitor la procesul de reflecție anunțat de UE, inclus în compartimentul "Opinii, Comentarii și Interviuuri" al actualei Panorame.*

- **Benita Ferrero-Waldner: Este necesar ca Republica Moldova să Acorde o Atenție Sporită Reformelor în Justiție, Poliție, Libertatii Mass-Media si Combaterii Corupției. DECA-press. 27.02.2008.**

Comisarul European pentru Relații Externe și Politica Europeană de Vecinătate, Benita Ferrero-Waldner, a declarat, la 27 mai a.c., la Bruxelles, ca vor urma consultări între Comisia Europeană și Republica Moldova, în cadrul cărora va fi discutat conținutul unui viitor Acord de Parteneriat și Cooperare. O declarație în acest sens le-a făcut jurnaliștilor Comisarul European la finele unei întrevederi cu

Președintele moldovean, dl Vladimir Voronin, care a participat, marți, Reuniunea Consiliului de Cooperare Republica Moldova – Uniunea Europeană. Benita Ferrero-Waldner a spus în fața jurnaliștilor că este foarte important ca toate reformele pozitive, care au fost lansate în Republica Moldova, să fie continuate prin implementarea acțiunilor demarate. În același timp, a menționat Comisarul, este necesar ca R. Moldova să acorde o atenție sporită reformelor în asemenea domenii precum sunt justiția, poliția, combaterea corupției, iar în contextul anului preelectoral – în special, libertății mass-media. Vladimir Voronin a dat asigurări că autoritățile moldovene vor depune eforturi maxime pentru ca scrutinul parlamentar din 2009 să fie organizat și desfășurat conform celor mai înalte rigori democratice. Președintele a susținut, de asemenea, opinia Comisarului European privind necesitatea continuării reformelor, în special, în domeniile justiției, combaterii corupției și al libertății mass-media.

- **Vladimir Voronin: Integrarea Europeană a Republicii Moldova Este un Proces Ireversibil. Info-prim Neo. 28.05.2008.**

Integrarea europeană a R. Moldova reprezintă o convingere fermă a cetățenilor moldoveni care își doresc un viitor european într-un stat modern, prosper și stabil, a declarat Președintele Republicii Moldova, dl Vladimir Voronin, în cadrul celei de-a 10-a Reuniuni a Consiliului de Cooperare R. Moldova – Uniunea Europeană, desfășurată la Bruxelles, 27 mai a.c. De asemenea, dânsul a mai declarat că „Suntem interesați în lansarea cât de curând posibil a discuțiilor cu UE asupra noului Acord cu RM și adoptarea, până la finele anului 2008, a mandatului de negocieri pentru Comisia Europeană în vederea inițierii oficiale a negocierilor cu asupra noului acord”. La rândul lor, oficialii europeni au menționat că autoritățile moldovenești urmează să persevereze în procesul de implementare a reformelor în domeniile justiției, combaterii corupției, asigurării libertății mass-media și în impulsivarea climatului de afaceri. Demnitarii europeni au reafirmat susținerea de către Uniunea Europeană a măsurilor de consolidare a încrederii dintre Chișinău și Tiraspol, lansate de șeful statului, exprimându-și speranța în reluarea în viitorul apropiat a procesului de negocieri privind reglementarea conflictului transnistrean în formatul „5+2”. Comisia Europeană va sprijini aceste măsuri, inclusiv, prin acordarea de asistență financiară.

<http://info-prim.md/?a=10&nD=2008/05/28&ay=15122>

- **Vladimir Voronin: Republica Moldova se Află la Etapa când Trebuie să Treacă de la Elaborarea la Implementarea Legilor Conform Standardelor Europene. Info-prim Neo. 28.05.2008.**

Republica Moldova se află la etapa când trebuie să treacă de la elaborarea la implementarea legilor conform standardelor europene. Acesta a fost mesajul președintelui Vladimir Voronin adresat Guvernului în cadrul ședinței din 28 mai. Șeful statului s-a referit la rezultatele Reuniunii Consiliului de Cooperare Republica Moldova – Uniunea Europeană și la discuțiile purtate cu oficialii europeni în cadrul vizitei din 27 mai la Bruxelles. Vladimir Voronin a anunțat că oficialii europeni au dat o apreciere pozitivă eforturilor depuse de RM în calea spre integrare. Atât Parlamentul și Guvernul, cât și alte instituții ale statului, au reușit să facă multe în trei ani de implementare a Planului de Acțiuni R. Moldova - Uniunea Europeană. Țara a demonstrat că are capacități de realizare a obiectivelor europene, a adăugat președintele, cerând în context să se întocmească o listă cu numele tuturor persoanelor care și-au adus aportul în această direcție, pentru a li se oferi distincții de stat și alte mențiuni. Șeful statului a adăugat că R. Moldova a intrat într-o etapă importantă în ceea ce privește relațiile cu UE. Țara e pe cale să discute conținutul și parametrii generali ai noului acord cu Uniunea Europeană. În momentul când vor începe aceste negocieri, Moldova trebuie să fie pregătită. „Mult depinde de noi. Trebuie să le demonstrăm că avem capacități și că colaborează cu un Guvern care este capabil să realizeze obiectivele propuse”, a declarat Vladimir Voronin. <http://info-prim.md/?a=10&nD=2008/05/28&ay=15130>

- **Reprezentantul Special al UE în Republica Moldova Apreciază Drept Favorabile Rezultatele Consiliului de Cooperare RM–UE. Basa-press. 29.05.2008.**

Reuniunea Consiliului de Cooperare Republica Moldova – Uniunea Europeană (UE) de la Bruxelles a fost una favorabilă și constructivă pentru Moldova, a comunicat pentru BASA-press Kalman Mizsei, Reprezentantul Special al UE în R.Moldova. „În cadrul Reuniunii au fost abordate în detalii subiecte cu privire la reformele interne ale Republicii Moldova, precum și implementarea reformelor politice. De asemenea, a fost discutată implementarea reformelor în domeniile justiției, combaterii corupției, al libertății mass-media și în impulsivarea climatului de afaceri”, a menționat reprezentantul UE în

Moldova. Mizsei a menționat că în cadrul Reuniunii a mai fost discutată și problema transnistreană și posibilele căi de reglementare ale acesteia. „În context, consider că o soluție viabilă și definitivă a conflictului transnistrean este posibilă doar în formatul de negocieri „5+2”, a comunicat Mizsei.

- **UE și Republica Moldova Vor Colabora în Domeniul Gestionării Migrației. Infotag. 06.06.2008.**

Uniunea Europeană și RM au semnat, la 5 iunie a.c., la Bruxelles în cadrul Consiliului "Justiție și Afaceri Interne", declarația comună privind lansarea unui parteneriat al mobilității UE-RM. [...] pentru RM documentul a fost semnat de către ministrul Afacerilor Interne, Valentin Mejiński. Parteneriatele de mobilitate reprezintă noi instrumente comunitare, menite să ofere o expresie concretă parteneriatelor dintre UE și țările terțe în vederea gestionării, în comun, a fluxurilor migraționale, în interesul UE, a partenerilor săi și a migranților. Comisarul european Benita Ferrero-Waldner, responsabilă pentru relațiile externe, a declarat că parteneriatul de mobilitate dintre Moldova și UE este un pas înainte în colaborarea dintre UE și Moldova. "Această nouă generație de parteneriate vor permite Moldovei și UE să abordeze împreună, într-un singur cadru, problemele migrației și dezvoltării care sînt esențiale pentru viața cetățenilor moldoveni. Comisia va oferi suportul deplin la realizarea acestui parteneriat, inclusiv, prin asistență financiară", a precizat ea.

**Pentru informații suplimentare la acest subiect puteți acesa Comunicatul de Presă al MAEIE la adresa <http://www.mfa.md/noutati/2812/>, precum și comentariul dlui Victor Chirilă referitor la Parteneriatul de Mobilitate, inclus în compartimentul "Opinii, Comentarii și Interviuuri" al actualei Panorame.*

Romania – Republica Moldova

- **Oficiali ai MAE Român și Moldovean au Ținut un Briefing în Fața Ambasadorilor UE la București. NewsIn. 28.05.2008.**

Valeriu Ostalep, viceministru al afacerilor externe și integrării europene al R. Moldova, și Răduța Matache, secretar de stat pentru afaceri europene în MAE român, au susținut miercuri, 28 mai curent, un briefing pentru ambasadorii statelor UE acreditați la București pe tema evoluțiilor relației UE-R. Moldova. Valeriu Ostalep, adjunctul ministrului moldovean de externe Andrei Stratan, a venit miercuri în vizită la București, la invitația României, și a avut întâlniri cu secretarul de stat Adrian Ciocănea, șeful Departamentului pentru Afaceri Europene, și cu Răduța Matache, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe. Ostalep a fost primit și de șeful diplomației române, Lazăr Comănescu. În cadrul briefingului susținut în fața ambasadorilor UE, Ostalep a vorbit despre ultimele evoluții în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova și despre dinamizarea relațiilor bilaterale moldo-comunitare. Răduța Matache l-a asigurat pe oficialul moldovean de sprijinul României pentru procesul de integrare europeană a Republicii Moldova. Totodată, Valeriu Ostalep a solicitat la briefing sprijinul statelor membre UE pentru obținerea pe parcursul anului 2008 a mandatului de negociere pentru un nou acord care să reglementeze relațiile dintre Chișinău și Bruxelles.

- **Ministrul de Externe al Romaniei Lazăr Comănescu se duce la Chișinău la 7 iulie. NewsIn. 11.06.2008.**

Ministrul român de externe, Lazăr Comănescu, va merge la Chișinău în 7 iulie, la invitația omologului său moldovean Andrei Stratan, fiind prima vizită oficială a unui șef al diplomației române în țara vecină după mai bine de doi ani, timp în care relațiile bilaterale au cunoscut momente tensionate. Ministrul moldovean de externe, Andrei Stratan, a declarat pentru NewsIn că data a fost convenită în cadrul unei discuții telefonice pe care a avut-o miercuri cu șeful diplomației de la București. Informația a fost confirmată pentru NewsIn și de purtătorul de cuvânt al MAE român, Cosmin Boiangiu, care a subliniat că agenda discuțiilor care vor avea loc la Chișinău urmează să fie stabilită, dar în mod sigur discuțiile vor viza "stadiul actual al relațiilor bilaterale" și "perspectivele europene ale Republicii Moldova". Întrebat de NewsIn dacă în cadrul vizitei lui Lazăr Comănescu ar urma să fie semnat Tratatul de frontieră dintre cele două țări, Andrei Stratan a declarat că acest lucru se va întâmpla doar în cazul în care până în luna iulie Chișinăul și Bucureștiul vor ajunge la o înțelegere pe marginea acestui document. "În acest moment nu s-a ajuns încă la o platformă comună", a declarat Andrei Stratan.

**Pentru informații suplimentare cu referire la evoluția relațiilor RM cu Romania puteți accesa adresele – www.gardianul.ro/2008/06/20/externe-c3/telefonul_moscovei_compenseaz_lipsa_tratatului_cu_moldova-115585.html; <http://www.unimedia.md/index.php?mod=home&hmod=newsbyid&id=6278>.*

Rusia – Republica Moldova

- **Andrei Stratan s-a Intalnit la Moscova cu Serghei Lavrov. NewsIn. 30.05.2008.**

Ministrul moldovean de externe Andrei Stratan a mers, la 29 mai curent, la Moscova pentru a-l informa, între altele, pe omologul său rus, Serghei Lavrov, despre adoptarea la Chișinău a Concepției securității naționale, care are ca piatră de temelie principiul neutralității Republicii Moldova. Pagina electronică a Ministerului de Externe de la Moscova anunță că "în contextul recent adoptatei Concepții a securității naționale", Andrei Stratan l-a informat pe Serghei Lavrov "despre realizarea priorităților pe această dimensiune". Partea rusă a salutat reluarea contactelor directe dintre "liderii părților în reglementarea transnistreană" (dintre Vladimir Voronin și Igor Smirnov – n.r.) și și-a confirmat interesul eficiența inițiativelor menite să restabilească stabilitatea și încrederea pe Nistru. Lavrov a exprimat de asemenea atașamentul Moscovei față de "calea politică de reglementare, având la bază respectarea suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova și elaborarea unui statut special, bine garantat, al Transnistriei". Cei doi oficiali au efectuat un schimb de opinii asupra situației privind soluționarea conflictului transnistrean, pronunțându-se pentru identificarea unei soluții viabile a problemei cu respectarea principiilor suveranității și integrității teritoriale a Moldovei. O atenție aparte a fost acordată căilor și modalităților de extindere a colaborării în cadrul CSI și al altor organisme internaționale și regionale, se mai spune în comunicatul Ministerului de Externe moldovean. Cei doi miniștri au mai semnat un plan de consultări între Externele de la Chișinău și Moscova pentru anul 2008.

- **Întrevedere Mevedev și Voronin. NewsIn. 06.06.2008.**

Președintele Republicii Moldova Vladimir Voronin a avut întrevederi cu omologul său rus Dmitri Mevedev, în cadrul summitului informal al Comunității Statelor Independente. Chiar dacă președintele Voronin anunțase cu câteva zile înainte că subiectul central al discuției sale cu Medvedev va fi soluționarea conflictului transnistrean, comunicatul Președinției moldovene menționează acest aspect la finalul listei subiectelor abordate în cadrul întrevederii. Voronin și Medvedev "au efectuat un schimb de opinii vizând stadiul actual și perspectivele de dezvoltare a relațiilor de colaborare moldo-ruse în diverse domenii, fiind discutat, în particular, dialogul politic dintre cele două țări" și s-au pronunțat pentru "extinderea și aprofundarea interacțiunii bilaterale în spiritul parteneriatului strategic stabilit între Republica Moldova și Federația Rusă și al legăturilor tradiționale de prietenie". Dmitri Medvedev a remarcat progresul înregistrat în relațiile bilaterale în ultimul timp, fapt care, în opinia sa, "crează premise îmbucurătoare pentru identificarea unor oportunități de activizare a cooperării moldo-ruse". Iar Voronin a adresat felicitări președintelui Federației Ruse cu prilejul investirii în această funcție, precum și urări de bunăstare Rusiei și poporului acestei țări. Întrevederea Voronin-Medvedev din cadrul summitului CSI era așteptată ca fiind una determinantă pentru viitorul reglementării transnistrene. Autoritățile moldovene au anunțat anterior că și-ar dori o soluție pentru Transnistria încă în acest an, pentru a asigura participarea deputaților transnistreni în parlamentul următor, care urmează să fie ales la începutul anului 2009.

**Pentru informații suplimentare vedeți interviul dl Vasile Botnaru, Radio Europa Libera cu dnii Andrei Popov și Nicu Popescu, inclus în compartimentul "Opinii, Comentarii și Interviuuri" al actualei Panorame.*

- **Vladimir Putin Este Multumit de Modul in care se Dezvolta Relatiile Economico-Comerciale Moldo-Ruse. Infotag. 20.06.2008.**

În viitorul apropiat, schimburile comerciale între R.Moldova și Rusia ar putea să atingă nivelul de \$1 mlrd., a estimat Prim-ministrul Zinaida Greceanii la întrevederea, avută, la 20 iunie curent, la Moscova, cu omologul său rus, Vladimir Putin. Greceanii a spus că din anul 2006, relațiile moldo-ruse sunt în ascensiune, investițiile ruse în economia moldovenească cresc. "În anul 2007, noi am întreprins o serie de pași și impozitul pe beneficiu la noi constituie zero procente", a relevat dânsa. Șefa Executivului moldav a declarat că relațiile Republicii Moldova cu țările din Uniunea Europeană oferă oportunități bune pentru export pe piețele țărilor UE pentru producătorii ruși, de aceea R.Moldova "invită la colaborare". Zinaida Greceanii a apreciat că R.Moldova are relații bune cu concernul rus "Gazprom" pe care intenționează să le continue, "principalul e că părțile s-au așezat la masa de negocieri și înțeleg ce trebuie făcut în continuare". În contextul discuțiilor privind reglementarea transnistreană, Prim-ministrul Rusiei, Vladimir Putin, a spus: "Cred că în viitor, noi vom fi în stare să rezolvăm problema complicată a Transnistriei, dacă

va exista vointa buna a partilor, in primul rind, a partii transnistrene si a celei moldovenesti, cu medierea participantilor la proces". Premierul rus a amintit ca Presedintele Moldovei, Vladimir Voronin, i-a transmis propuneri pentru rezolvarea conflictului transnistrean. "Eu ii cunosc bine pozitia, vom lucra si in continuare ca sa gasim o varianta de solutie acceptabila pentru toti cei care sint implicati in rezolvarea acestei probleme", a spus Putin.

**De asemenea, la acest subiect recomandăm să accesați articolul din ziarul rus Kommersant din 21.06.2008 la adresa <http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=904838>.*

Ucraina – Republica Moldova

- **Președintele Ucrainei, dl Victor Iușenco, Va Întreprinde o Vizită Oficială în Republica Moldova. Infotag. 06.06.2008.**

Pînă la sfîrșitul lunii iunie, Președintele Ucrainei, Viktor Iușenko, va efectua o vizită de stat în R.Moldova. Detaliile vizitei, menite să contribuie la valorificarea pleneră a potențialului de cooperare dintre cele două state, au fost discutate, vineri, la o întrevvedere a șefului statului ucrainean cu Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, în cadrul Summitului informal al șefilor de stat din CSI, de la Sankt Petersburg. Ei s-au arătat încrezători că în timpul cel mai apropiat, vor fi identificate soluții principiale pentru toate problemele existente pe agenda colaborării moldo-ucrainene. Voronin și Iușenko au subliniat imperativul identificării unei soluții politice durabile a conflictului în baza principiilor de suveranitate și integritate teritorială a Republicii Moldova.

- **Voronin l-a Primit Joi pe Șeful Diplomației Ucrainene, dar Data Vizitei lui Iușenko Nu a Fost Fixată. NewsIn. 19.06.2008.**

Președintele moldovean, Vladimir Voronin, l-a primit, la 19 iunie curent, pe ministrul afacerilor externe al Ucrainei, Vladimir Ogrîzko, aflat în vizită în Republica Moldova, anunță un comunicat al Președinției de la Chișinău. Vizita lui Ogrîzko nu a fost anunțată din timp, astfel încât a constituit o surpriză pentru opinia publică, dar oficialitățile au pregătit-o încă de săptămîna trecută. Potrivit comunicatului Președinției moldovene, în cadrul întrevederii dintre Vladimir Voronin și Vladimir Ogrîzko "a fost efectuat un schimb de opinii vizînd relațiile de colaborare moldo-ucrainene în contextul apropiatei vizite la Chișinău a președintelui Ucrainei, Viktor Iușenko". Vizita lui Iușenko urma inițial să aibă loc pentru data de 20 iunie, potrivit unor surse, dar a fost amînată ulterior. Consilierul prezidențial Mark Tkaciuk a declarat pentru NewsIn că data viitoarei vizite a președintelui ucrainean nu a fost stabilită nici vineri. "Lucrăm pentru apropierea acestei date. Mai avem de pus la punct niște nuanțe, pentru că în ceea ce privește abordările strategice de principiu nu avem divergențe cu țara vecină și prietenă", a declarat Mark Tkaciuk. "Disensiunile de nuanță" țin de unele divergențe istorice legate de demarcarea frontierei comune și recunoașterea reciprocă a drepturilor de proprietate asupra unor obiective construite încă în perioada sovietică. În urmă cu o lună, prim-vicepremierul moldovean Igor Dodon, care deține și portofoliul de ministru al economiei, anunța, după o rundă de negocieri la Kiev, că Ucraina și Republica Moldova au convenit practic toate detaliile în ceea ce privește demarcarea frontierei dintre cele două state, precum și problemele patrimoniale.

Conflictul Transnistrean

- **Comisia Europeană Va Crea un Fond Pentru Finanțarea Reunificării Republicii Moldova. NewsIn. 28.05.2008.**

Comisia Europeană s-a arătat dispusă să creeze un fond pentru acoperirea costurilor de integrare teritorială a Republicii Moldova, a declarat miercuri președintele moldovean Vladimir Voronin, solicitînd structurilor guvernamentale să estimeze aceste eventuale cheltuieli. Întors de la Bruxelles, unde a participat marți la Consiliul UE-R. Moldova, Voronin a anunțat în ședința Guvernului că s-a convenit asupra unei conclucrări și mai strînse cu UE în problema reglementării transnistrene. "Este mult mai important ca oricînd ca această temă să fie discutată egal de transparent în toate formatele, să nu existe nici o secretizare", le-a spus Voronin membrilor Cabinetului Greceanii.

**La subiectul prezenței crescînde a UE în regiunea Transnistreană, recomandăm să accesați articolul „Москва может напомнить Тирасполю, кто помог Приднестровью выдержать экономическую блокаду” la adresa - <http://www.regnum.ru/news/1010472.html>*

- **Declarațiile unui Deputat Rus Nemulțumesc Chișinăul și Tiraspolul. NewsIn. 30.05.2008.**

Deputatul rus Aleksei Ostrovski, președintele Comitetului pentru relații cu CSI din Duma de Stat, a declarat, la 29 mai curent, la Tiraspol, referindu-se la întrevvedere avută în ajun cu președintele Voronin, că autoritățile moldovene sunt gata să stabilească relații federative cu Transnistria, să acorde drept de veto Tiraspolului în sferă ca securitatea națională, apărarea, politica externă, în chestiuni legate de neutralitate și aderarea la diverse organizații politice, militare sau economice, dar și să "ridice statutul limbii ruse". Ostrovski a declarat, de asemenea, că Tiraspolul ar trebui să renunțe la ideea de independență și a vorbit, pentru prima dată din partea unui oficial rus, despre "pachetul de acorduri de reglementare". Termenul este folosit de negociatorii de la Chișinău pentru setul de propuneri pe care încearcă să-l promoveze de aproximativ doi ani pe lângă administrația de la Kremlin și până în prezent nu a fost din principiu utilizat de partea rusă. Consilierul prezidențial Mark Tkaciuk a declarat pentru NewsIn că o parte din declarațiile lui Ostrovski corespund într-adevăr viziunii Chișinăului asupra reglementării conflictului transnistrean, în special aspectul ce ține de respectarea integrității teritoriale a țării și nevoia de a pune la fundamentul acestei reglementări pachetul de documente propus de Chișinău. "Celelalte aspecte însă sunt, în opinia mea, niște provocări ale părții transnistrene. Chișinăul a adoptat în 2005 legea cu privire la principiile de bază ale statutului regiunii transnistrene, care prevede acordarea Transnistriei a unui statut de autonomie, dar și transparența procesului de negocieri, lege și principii de care este hotărât să se ghideze și în continuare. Este o poziție solid garantată prin consens parlamentar la care nu vom renunța", a asigurat Mark Tkaciuk. Poziția expusă la Tiraspol de Aleksei Ostrovski, care a declarat că prezintă opinia consolidată nu doar a Dumei de Stat, ci și a președintelui și Ministerului de Externe rus, a nemulțumit și partea transnistreană. Tiraspolul a fost scandalizat în primul rând de îndemnul lui Ostrovski de a renunța la ideea de independență. "Dacă Tiraspolul își va continua demersurile pentru obținerea independenței, aceste aspirații nu vor fi susținute de comunitatea internațională, în primul rând de UE și SUA", a spus deputatul. Potrivit parlamentarului, Rusia nu intenționează să recunoască independența Kosovo și nu vede motive să devină un garant al independenței Transnistriei, iar soluția trebuie să fie găsită în dialogul dintre Chișinău și Tiraspol.

- **Mediatorii și Observatorii au Convenit să Contribuie la Reluarea Negocierilor în Formatul "5+2". Infotag. 11.06.2008.**

Reprezentanții mediatorilor (Rusia, Ucraina, OSCE) și ai observatorilor (Uniunea Europeană și SUA) s-au înțeles să contribuie la reluarea negocierilor pentru rezolvarea problemei transnistrene în formatul "5+2", cu participarea Chișinăului și Tiraspolului. Declarația respectivă a fost făcută la Helsinki, după o nouă rundă de consultări ale mediatorilor și observatorilor, de către Heikki Talvitie, reprezentantul special al Președintelui OSCE. Participanții au discutat despre măsurile de încredere și securitate între Chișinău și Tiraspol, menite să întărească grupurile de lucru constituite ale părților. "Progresul constructiv în cadrul grupurilor de lucru ar îmbunătăți viața oamenilor de pe ambele maluri ale Nistrului", a opinat Talvitie.

- **Smirnov i-a Spus Ministrului Ucrainean de Externe că Planul lui Iușcenko își Menține Actualitatea. NewsIn. 15.06.2008.**

Liderul regiunii transnistrene, Igor Smirnov, care a avut, la 14 iunie curent, o întrevedere la Odesa cu ministrul ucrainean de externe, Vladimir Ogrîzko, a spus că planul președintelui Viktor Iușcenko pentru reglementarea conflictului rămâne de actualitate, potrivit MAE ucrainean. "Planul Iușcenko" prevedea desfășurarea simultană a alegerilor în Transnistria și Republica Moldova, formarea noilor organe ale puterii în baza rezultatelor scrutinului și demararea negocierilor privind principiile de integrare a Transnistriei în Moldova. Într-un interviu acordat publicației *Ukraina Molodaia*, liderul regiunii separatiste transnistrene Igor Smirnov neagă faptul că Moscova ar fi prezentat și impus Tiraspolului un plan de reglementare a conflictului cu Chișinăul, acuzând autoritățile moldovene că răspândesc zvonuri. "Moscova nu ne-a prezentat și nici nu ne impune vreun proiect politic de reglementare a conflictului moldo-transnistrean, în pofida diverselor zvonuri inspirate de Chișinău. Rusia doar contribuie activ la reluarea contactelor", a subliniat Igor Smirnov în interviul acordat publicației ucrainene *Ukraina Molodaia*. Potrivit MAE de la Kiev, în cadrul întrevederii de sâmbătă, Smirnov și Ogrîzko au examinat "stadiul actual al procesului de negocieri în reglementarea transnistreană, în special inițiativele Ucrainei, îndreptate spre reluarea negocierilor în format 5+2".

- **Tiraspolul se Opune Demarcării Graniței Moldo-Ucrainene. Infotag. 16.06.2008.**

Transnistria nu este pregătită de pași practici pentru demarcarea graniței cu Ucraina pe bază bilaterală, în interesele populației care locuiește în raioanele de frontieră, a declarat, la 14 iunie curent, la Odesa, la o întrevedere cu ministrul de Externe al Ucrainei, Vladimir Ogrîzko, liderul autoproclamatei RMN, Igor Smirnov. Într-un interviu la subiectul frontierei, acordat ziarului "Ucraina Moloda", Smirnov a fost mai categoric. "Lucrările de demarcație la granița dintre Transnistria și Ucraina nu pot fi realizate de o comisie mixtă ucraineano-moldovenească, pentru că Moldova nu are nici o atribuție la acest sector de frontieră. Participarea reprezentanților Moldovei la demarcarea sectorului transnistreano-ucrainean de hotar ar fi o recunoaștere automată a faptului că RMN este parte din Moldova, iar aceasta contravine Constituției RMN și voinței exprimate de poporul Transnistriei, prin care sînt consfințite independența și suveranitatea RMN. Dacă Ucraina nu va accepta să lucreze în condiții de paritate la delimitarea graniței de stat, Tiraspolul va analiza unilateral posibilitatea de demarcare a hotarului dintre RMN și Ucraina", a declarat Smirnov.

**Notă: RM și Ucraina au demarcat circa 700 km din 1222 km de hotar comun, dar nu au procedat încă la demarcarea sectorului transnistrean, cu lungimea de 440 km, pe care Chișinăul este în imposibilitate să-l controleze.*

- **Iurii Zubakov a Venit la Tiraspol pentru a Pregăti o Întâlnire Smirnov-Medvedev. NewsIn. 18.06.2008.**

Scopul vizitei la Tiraspol a adjunctului secretarului general al Consiliului de securitate al Rusiei, Iurii Zubakov, a fost pregătirea unei întâlniri dintre liderul transnistrean Igor Smirnov și președintele rus Dmitrii Medvedev, ce ar putea avea loc până la sfârșitul lui 2008. Iurii Zubakov, care este reprezentantul Kremlinului în procesul de reglementare transnistreană, a mai spus că deocamdată nu a fost stabilită o dată concretă a întîlnirii. „Am convenit, precum am făcut-o și cu Ucraina anterior, că toate problemele economice vor fi examinate în formatul de reglementare 5+2, adică Chișinăul și Tiraspolul, cu participarea mediatorilor – Rusia, Ucraina și OSCE și a observatorilor – UE și SUA", a spus Zubakov, menționând că acest lucru va permite soluționarea eficientă a problemelor privind activitatea căii ferate, a problemelor ecologice. A doua zi, Iurii Zubakov s-a întâlnit la Chișinău cu președintele moldovean Vladimir Voronin. În ultimul un an și jumătate, fostul ambasador al Rusiei la Chișinău, Iurii Zubakov, a efectuat frecvente vizite în RM, fiind considerat oficialul rus cel mai des primit de președintele Voronin, dar și de factorii de decizie de la Tiraspol. Rod al acestei diplomații de culise au fost mai multe varinate de statut pentru regiunea separatistă, care nu au fost însă acceptate de Chișinău și Tiraspol.

- **Presedintele Vladimir Voronin a avut o convorbire telefonica cu Inaltul Reprezentant al UE pentru Politică Externa si de Securitate Comuna, Javier Solana. Moldova Suverana. 24.06.2008.**

Vladimir Voronin și Javier Solana au discutat ultimele evoluții în procesul de reglementare a conflictului transnistrean, rezultatele intîlnirii Presedintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin, cu Presedintele Federației Ruse, Dmitrii Medvedev, la Sankt Petersburg, recenta vizita la Chisinau a Secretarului adjunct al Consiliului Suprem de Securitate din Rusia, Iuri Zubakov, vizita prim-ministrului Republicii Moldova, Zinaida Greceanii, la Moscova. Șeful statului Vladimir Voronin a menționat că pentru Moldova este foarte importantă atitudinea activă adoptată de Presedintele Federației Ruse, Dmitrii Medvedev, față de procesul de soluționare a problemei transnistrene. Presedintele Republicii Moldova a accentuat însemnătatea asigurării caracterului previzibil și transparent al reglementării transnistrene la toate etapele procesului în cauză. Șeful statului s-a pronunțat în favoarea intrării cât mai grabnice a participanților, mediatorilor și observatorilor în procesul de negocieri în formatul "5+2" pentru soluționarea definitivă a problemei transnistrene. Vladimir Voronin a pledat, de asemenea, pentru discutarea problemei transnistrene în cadrul Summitului UE - Federația Rusă, care va avea loc în orașul rus Hanti-Mansiisk, pe 25-26 iunie curent. La rîndul său, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene a declarat că Uniunea Europeană va depune și pe viitor eforturi în vederea avansării continue pe calea reglementării conflictului transnistrean. Interlocutorii și-au exprimat convingerea că inițierea formatului "5+2" va constitui un factor decisiv în identificarea unei soluții definitive a problemei transnistrene.

Cooperarea Regională

- **Republica Moldova a Preluat Președinția Adunării Parlamentare a CEMN. Infotag. 11.06.2008.**

La 11 iunie curent, la reuniunea a 31-a a Adunării Parlamentare a Cooperării Economice la Marea Neagră (AP CEMN), care are loc la Atena, R.Moldova a preluat președinția organizației, pentru următoarele șase luni. Președintele Parlamentului RM, dl Marian Lupu, a spus la forum că pe durata mandatului țara va depune eforturi consolidate în vederea dezvoltării și extinderii cooperării regionale între statele din zona Mării Negre. În calitate de președinte, R.Moldova va găzdui a 32-a ședință plenară a AP CEMN, în luna noiembrie.

**Pentru informații suplimentare la acest subiect, puteți accesa, de asemenea, adresa http://www.bbc.co.uk/romanian/moldova/story/2008/06/080611_cooperare_mare.shtml.*

- **Andrei Stratan: Cooperarea Regională Va Apropia RM de UE. Infotag. 17.06.2008.**

"Cooperarea regională constituie o prioritate a politicii externe a Moldovei și implicarea țării în activitățile, procesele și proiectele acestei colaborări sînt direcționate spre realizarea obiectivului principal - integrarea în Uniunea Europeană", a declarat Andrei Stratan, viceprim-ministru, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, la deschiderea conferinței internaționale "Cooperarea regională: Oportunități, Provocări și Sinergie", care a avut loc, la 10 iunie, la Chișinău.

Pentru informații suplimentare puteți accesa site-ul MAEIE <http://www.mfa.md/noutati/2835/>

- **Chișinăul Dă Asigurări că Nu Intenționează să Renunțe la GUAM, Newsin. 17.06.2008.**

Republica Moldova nu intenționează să abandoneze organizația regională GUAM și își propune să ridice nivelul eficienței participării sale la toate organizațiile regionale la care este parte, inclusiv GUAM, a declarat, la 17 iunie, ministrul adjunct de externe de la Chișinău, Valeriu Ostalep. Ministrul adjunct de externe de la Chișinău a declarat că Republica Moldova trebuie să aibă o participare cât mai eficientă la toate organizațiile internaționale, inclusiv în cadrul GUAM, "pentru a avea argumente și a demonstra cetățenilor care sunt beneficiile calității de membru la aceste structuri". "Acesta este mesajul principal și doar în felul acesta se pune problema", a conchis Valeriu Ostalep. Oficialul moldovean a făcut această declarație în cadrul unei conferințe de presă susținute la încheierea conferinței internaționale "Cooperarea regională: Oportunități, Provocări și Sinergie", organizată de MAE de la Chișinău în contextul președințiilor a cinci organizații regionale pe care Republica Moldova este chemată să le asigure în perioada 2008-2009.

- **Al Treilea Summit GUAM Va A avea Loc pe 1 iulie, la Batumi. Infotag. 18.06.2008.**

Al treilea summit al șefilor de stat din Organizația pentru Democrație și Dezvoltare Economică - GUAM (Georgia, Ucraina, Azerbaidjan și Moldova) va avea loc pe 1 iulie, la Batumi, și nu la Tbilisi, precum se preconizase anterior. În ajunul summitului, vor avea loc reuniunile miniștrilor de Externe din statele organizației și ale Consiliului coordonatorilor naționali GUAM, care vor aborda perspectivele organizației și actele pregătite pentru aprobare la summit. În particular, șefii de stat vor semna o declarație comună și vor aproba planul de activități pe perioada anilor 2008-2009. La summit, Georgia va prelua președinția organizației de la Azerbaidjan. Summitul precedent a avut loc în iunie 2007, la Baku. Președintele Vladimir Voronin nu a participat la reuniune, fiind înlocuit cu Prim-ministrul Vasile Tarlev. Deocamdată nu se știe dacă Voronin va merge la summitul de la Batumi.

II. OPINII, COMENTARIII ȘI INTERVIURI

Integrarea Europeană

1. "Parteneriatul Estic": Obiective și Perspective. Victor Chirilă. 18.06.2008

Inițiativa creării unui Parteneriat Estic între cele 27 de state membre ale UE și Ucraina, Republica Moldova, Georgia, Armenia, Azerbaidjan și, chiar, Belarus, aparține Poloniei și Suediei, care au și sonorizat-o la 23 mai a.c. Conform viziunii polono-suedeze, Parteneriatul Estic pornește de la necesitatea consolidării ofertei UE în direcția Europei de Est, se va baza pe Politică Europeană de Vecinătate (PEV), dar, totodată, va "merge dincolo de actuala PEV". În consecință, Parteneriatul Estic ar urma să se axeze pe două coordonate majore, și anume să:

- 1) aprofundeze cooperarea bilaterală, oferind, în acest context, statelor parteneri din Europa de Est oportunitatea unei mai profunde integrări cu UE;

- 2) creeze o formulă permanentă de cooperare la nivel multilateral între UE și cele șase state partenere din Europa de Est.

Cooperarea bilaterală va avea printre obiectivele sale primordiale:

- 1) Să aprofundeze cooperarea în domenii precum facilitarea regimului de vize, ce ar avea ca scop final liberalizarea totală a regimului de călătorii. Astfel, statelor partenere ar urma să li se ofere „Foi de Parcurs” ce ar stabili acțiunile și condițiile, pe care vor trebui să le îndeplinească pentru ca cetățenii lor să beneficieze de un regim liberalizat de călătorii în statele membre ale UE;
- 2) Să creeze o Zona extinsă de Comerț Liber aprofundat, care ar fi întemeiată pe o rețea de Acorduri comprehensive de Comerț Liber aprofundat semnate de UE cu statele partenere din Europa de Est;
- 3) Să ofere Acorduri noi ce ar depăși cadrul politico-juridic definit actualmente de Acordurile de Parteneriat și Cooperare (APE). În acest sens, noul Acord aprofundat pe care îl negociază în prezent UE cu Ucraina ar putea servi ca referință pentru toate statele partenere, desigur cu adaptările de rigoare;
- 4) Să îmbunătățească sprijinul oferit de UE pentru realizarea reformelor sectoriale în concordanță cu standardele europene;
- 5) Să intensifice contactele inter-umane prin schimburi academice și de studenți, promovând cooperarea la nivel non-guvernamental, încurajând cooperarea și schimburile la nivelul autorităților locale și regionale.
- 6) Să asigure o distribuție a asistenței tehnice și financiare a UE care ar reflecta progresele realizate în implementarea reformelor convenite, precum și a capacității de absorbție a statelor partenere.

Cooperarea multilaterală din cadrul Parteneriatului Estic ar urma să fie complementară inițiativelor regionale inițiate de UE, precum Sinergia Marii Neagre și Dimensiunea Nordică. Prin cooperarea multilaterală, ce va include 27 de state membre ale UE și cele 6 state partenere din Europa de Est, Parteneriatul Estic își propune să contribuie la soluționarea acelor probleme care privesc nu doar regiunile Marii Negre și Marii Baltice, dar și ale acelor care vizează un areal geografic mult mai extins, cum ar fi chestiunile cu privire la frontierele terestre și inițiativele legate strict de cooperarea UE cu vecinii săi din Estul Europei din cadrul PEV.

Cadrul Instituțional al Parteneriatului Estic ar putea include funcția de Coordonator Special al Parteneriatului, grupuri de lucru sectoriale, conferințe sau mese de lucru, întâlniri regulate la nivel ministerial, precum și dimensiunea cooperării multilaterale la nivel parlamentar. Proiectele lansate în cadrul cooperării multilaterale ar urma să fie finanțate utilizând resursele deja disponibile, și anume prin Instrumentul financiar ENPI al PEV. Totodată, resursele alocate de UE ar putea fi completate cu credite de la Banca Europeană de Investiții (BEI) și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), precum și resurse alocate de statele doritoare membre ale UE și ale Ariei Economice Europene (AEE), din care fac parte Islanda, Lihtestei, Liechtenstein și Norvegia.

Propunerea polono-suedeză nu a fost primită unanim de către statele membre ale UE. Până în prezent ea fost salută de Slovenia – care deține în prezent Președinția UE, Franța, care va prelua Președinția UE în iulie curent, Germania, Marea Britanie, Olanda și Cehia, care va prelua Președinția UE de la Franța în ianuarie 2009. De exemplu, Ministrul de Externe al Sloveniei dl Dimitrij Rupel a declarat că este „foarte mulțumit că partenerii noștri polonezi și suedezi au propus un fel de pachet nou (pentru Est). Este un semn bun”. Cancelarul Germaniei, dna Angela Merkel, a declarat că și ea susține pe deplin inițiativa Poloniei și Suediei. Dna Merkel a făcut această declarație la 17 iunie a.c., la Gdansk, în cadrul unei conferințe de presă comune cu Prim-ministrul Poloniei Donald Tusk. Ministrul francez de externe Bernard Kouchner a dat asigurări că Parisul susține proiectul Poloniei și Suediei care, în opinia sa, „Nu contrazice deloc Uniunea Mediteraneană”. De asemenea, Vicepremierul Cehiei Alexander Vondra a declarat că proiectul polono-suedez „Merge în aceeași direcție pe care o dorim și noi. E nevoie ca anul viitor să existe o contrapondere. Anul acesta este anul mediteranean. Așa că anul viitor ar fi anul estic”.

În aceiași timp, un șir întreg de state membre ale UE urmează încă să fie convinse de necesitatea unui Parteneriat Estic cu statele din Europa de Est. Printre statele reticente din spațiul UE se numără statele mediteraniene ca Spania și Portugalia, precum și cele din regiunea Marii Negre – România și Bulgaria, care au criticat inițiativa Poloniei și Suediei de a iniția un parteneriat între UE și Ucraina, Republica

Moldova, Georgia, Armenia, Azerbaidjan și Belarus pentru că ar putea submina proiectul de cooperare al UE numit „Sinergia Marii Negre”, lansat în februarie 2008.

De asemenea, rămâne indecisă și Comisia Europeană care nu este încântată, se pare, de faptul că Parteneriatul Estic încearcă să depășească limitele fixate de PEV, care nu oferă nici o perspectivă clară de integrare europeană statelor partenere din Europa de Est. Comisia Europeană se pronunță mai curând pentru dezvoltarea unor Parteneriate privilegiate în evoluare cu statele vizate. Nici Parteneriatul Estic, așa cum a fost el enunțat de Polonia și Suedia, nu stipulează expres posibilitatea aderării statelor partenere din Europa de Est la UE. Dar, cu toate acestea, nici Polonia și nici Suedia nu ascund că Parteneriatul Estic va avea menirea să asiste statele vecine din Europa de Est să parcurgă cât mai rapid posibil drumul necesar spre aderarea lor finală la UE, reeditând, astfel, rolul jucat de Grupul de la Vișegrad în cazul Poloniei, Cehiei, Slovaciei și Ungariei.

În perioada următoare, propunerea Poloniei și Suediei va fi în centrul unor discuții și consultări intense între statele membre ale UE și cu siguranță ea ar putea suferi unele transformări de formă și conținut, astfel încât să acomodeze interesele și îngrijorările celor 27 de state membre ale UE. Și totuși, chiar dacă, în cele din urmă, acest Parteneriat Estic se va limita temporar la obiectivele fixate de PEV, nu pot să treacă pe neobservate cel puțin 5 potențiale beneficii extrem de importante pentru statele partenere din Europa de Est, și anume că Parteneriatul Estic:

- 1) Va consolida dimensiunea multilaterală a PEV pe vectorul său răsăritean;
- 2) Va impune o solidaritate mai strânsă a statelor membre ale UE vizavi de statele partenere din Europa de Est;
- 3) Va accentua ireversibil diferențierea dintre dimensiunea mediteraneană și dimensiunea europeană a PEV;
- 4) Va prefigura un sprijin politic și economic mult mai propunțat pentru partenerii din Europa de Est;
- 5) Va ancora și mai mult respectivele state în rețeaua instituțională a spațiului euro-atlantic.

Doar aceste 5 elemente ar trebui să convingă statele partenere din Europa de Est, în special Ucraina, Republica Moldova, Georgia și Azerbaidjan, să trimită celor 27 de state membre ale UE un mesaj clar, hotărât și unic în sprijinul propunerii facute de Polonia și Suedia. De altfel, la 1 iulie a.c., la Batumi (Georgia), urmează să aibă loc Summit-ul GUAM, unde Diplomația moldovenească ar putea să preia inițiativa, propunând partenerilor săi elaborarea unui astfel de mesaj adresat statelor membre ale UE și, de asemenea, Comisiei Europene, care, la 20 iunie a.c., a fost invitată de Consiliul European să elaboreze propuneri concrete de organizare/instituționalizare a Parteneriatului Estic - propuneri care ar urma să fie prezentate, spre examinare, Consiliului European, în primavara anului 2009.

**Concluziile Consiliului European din 19-20 iunie ce conțin referiri și la Parteneriatul Estic pot fi accesate la - http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/101346.pdf (vedeți punctele 68, 69 și 70).*

2. UE a Decis să Lanseze Procesul de Reflecție Asupra Viitorului Acord Politico-Juridic cu Republica Moldova: Care Sunt Implicațiile pentru Țara Noastră? Victor Chirilă. 19.06.2008

La 27 mai a.c., la Bruxelles, a avut loc cea de-a 10-a Reuniune a Consiliului de Cooperare Republica Moldova – UE, la care delegația Republicii Moldova a fost condusă de însuși Președintele RM, dl Vladimir Voronin. Conform Acordului de Parteneriat și Cooperare (APC), ce definește actualmente cadrul politico-juridic al relațiilor țării noastre cu UE, Consiliul de Cooperare se reunește o dată pe an la nivel de membri ai Guvernului RM, membri ai Consiliului European și membri ai Comisiei Europene, pentru a discuta problemele actuale ce țin de implementarea APC, precum și a face, de comun acord, recomandări cu referire la evoluția relațiilor țării noastre cu UE.

Reuniunea a 10-a a Consiliului de Cooperare RM – UE va rămâne, însă, în istoria relațiilor noastre cu UE, nu datorită faptului că Președintele Voronin a condus delegația moldovenească la acest for, ci, cu siguranță, datorită deciziei UE de a începe procesul de reflecție asupra viitorului cadru juridic cu Republica Moldova. În acest context, trebuie de remarcat că la capitolul negocierii unui nou Acord de parteneriat cu UE, țara noastră se află în urma Ucrainei care negociază, deja, un astfel de Acord cu

Bruxelles-ul de mai bine de un an și jumătate, precum și în urma Federației Ruse care este pe punctul de a începe astfel de negocieri în timpul apropiat.

Care este, însă, semnificația și implicațiile procesului de reflecție anunțat de Bruxelles?

După anunțarea deciziei UE de a demara procesul de reflecție cu privire la viitorul cadru politic-juridic cu Republica Moldova, ce ar înlocui actualul APC, autoritățile de la Chișinău au fost tentate să prezinte această decizie ca reprezentând lansarea oficială a negocierilor dintre Chișinău și Bruxelles la acest subiect. În realitate trebuie să facem o distincție clară între procesul de reflecție și negocierile propriu-zise. Procesul de reflecție va iniția de fapt consultări intense între cele 27 de state membre ale UE și Comisia Europeană, care vor avea ca scop să stabilească obiectivele majore și principalii parametri ai viitorului Acord pe care UE ar dori să-l negocieze și semneze cu Republica Moldova. Desigur, pe parcursul respectivei perioade de reflecție Comisia Europeană va studia/consulta și viziunea Guvernului de la Chișinău, ponderea căreia va depinde în mare măsură de progresele de care ar trebui să dea dovadă autoritățile noastre în îndeplinirea recomandărilor făcute de Comisia Europeană în Raportul său din aprilie curent referitor la implementarea Planului de Acțiuni RM – UE semnat în februarie 2005.

Viteza, durata și spiritul procesului de reflecție va depinde, în primul și în primul rând, de eforturile depuse de Guvernul de la Chișinău în implementarea reală, nu butaforică, a reformelor democratice în cele 4 domenii nuanțate de oficialii europeni la recentul Consiliu de Cooperare RM - UE, și anume: respectarea imparțialității justiției, libertatea mass-mediei, combaterea corupției și asigurarea unui mediu de afaceri atragător pentru investițiile străine. În plus, procesul de reflecție este strâns condiționat de organizarea și desfășurarea unei campanii electorale pentru alegerile parlamentare din 2009 în conformitate cu valorile, normele și practicile democratice consfințite în acest domeniu. Dacă procesul de reflecție nu va întâlni obstacole majore în calea sa, este de așteptat ca acesta să se încheie până la sfârșitul acestui an, cu aprobarea de către cele 27 de state membre ale UE a mandatului de negociere, în baza căruia, Comisia Europeană va negocia viitorul Acord de parteneriat cu Republica Moldova.

Aprobarea mandatului de negociere nu va însemna și începerea automată a tratatelor dintre Comisia Europeană și Guvernul de la Chișinău. Respectiva decizie ar urma să fie luată de Miniștrii de Externe ai UE, nu înainte, însă, de a face o amplă analiză a evoluției democratice din țara noastră, care se va afla la acea dată în plină campanie electorală. Și din nou, mai întâi de toate, anume faptele Guvernării vor conta și nu doar retorica sa pro-europeană, pe care puterea de la Chișinău a învățat să o manipuleze de minune în discuțiile cu oficialii europeni.

La aceasta etapa putem doar aproxima care vor fi parametrii viitorului mandat de negociere pe care statele membre ale UE îl vor acorda Comisiei Europene pentru a începe tratativele cu țara noastră asupra noului cadru politico-juridic. Este clar că mandatul de negociere se va înscrie în limitele obiectivelor și direcțiilor fixate de Politica Europeană de Vecinătate (PEV), al cărei parte este și țara noastră. PEV nu oferă nici o perspectivă clară de integrare europeană pentru statele vecine ale UE, dar PEV oferă, în schimb, acestora din urmă noi oportunități pentru aprofundarea relațiilor de parteneriat și chiar de integrare comercială cu UE. Mesajele ce vin de la Bruxelles ne conving că aceeași logică va sta și la baza viitoarei generații de acorduri pe care UE intenționează să le semneze cu statele vecine din Europa de Est, inclusiv țara noastră.

Prin urmare, putem presupune că oferta maximă pe care Republica Moldova ar putea să o obțină de la UE este un acord similar pe care Comisia Europeană îl negociază actualmente cu Ucraina. Altfel spus, un acord care va pune un accent predominant pe deschiderea largă a pieței UE pentru mărfurile noastre, aprofundarea parteneriatului în domenii sectoriale precum domeniul democrației și buneii guvernări, justiției și afacerilor interne, cooperarea internațională, securității energetice, controlul fluxurilor migraționale, ocrotirii mediului înconjurător, dezvoltarea rețelilor de transport și comunicații, flexibilizarea regimului de vize, educației și culturii, încurajarea contactelor interumane etc.. De asemenea, Republica Moldova va fi încurajată să adere, în funcție de interesele și prioritățile sale, la programe și agenții specializate ale UE, astfel stimulând alinierea țării noastre la valorile, normele și practicile comunitare.

Ce trebuie să facă Republica Moldova pentru ca poziția sa față de viitorul cadru juridic cu UE să fie auzită și luată în calcul la Bruxelles? În primul rând, Chișinăul trebuie să-și precizeze și structureze propria sa viziune. În prezent, se crează impresia că viziunea Chișinăului se reduce doar la o singură propoziție fără un conținut definit în termeni reali - „*Republica Moldova ar dori să semneze cu UE un acord ce ar presupune libera circulație a cetățenilor moldoveni în UE, libera circulație a mărfurilor, capitalului și serviciilor*”. Aici apar, însă, o serie de întrebări pertinente către Guvernul de la Chișinău din partea oficialilor europeni, și anume:

1. Este gata Republica Moldova să introducă regimul de vize cu Ucraina, Rusia și alte state din CSI pentru a putea beneficia de circulația liberă a cetățenilor săi în spațiul UE?
2. Este gata Republica Moldova să renunțe la taxele sale vamale pentru a avea un comerț simetric cu UE?;
3. Este gata Republica Moldova să renunțe la comerțul de liber schimb din spațiul CSI în favoarea comerțului de liber schimb cu UE;
4. Este gata economia Republicii Moldova pentru a face față concurenței din spațiul UE?;
5. Este gata Republica Moldova să liberalizeze sistemul său bancar pentru a avea libera circulație a capitalurilor și serviciilor între ea și UE?;
6. Este gata Republica Moldova să liberalizeze transportul său aerian;
7. Este gata Republica Moldova să permită investitorilor străini să cumpere terenuri agricole pentru a putea investi în agricultura noastră?.

Acestea sunt doar câteva din întrebările care ar trebui să ajute pe oficialii noștri să umple cu un conținut concret propria viziune asupra viitorului cadru politico-juridic cu UE.

3. „Viitorul Acord cu UE Va Repeta în mare Cadrul Oferit Ucrainei, dar Chișinăul Trebuie să Sisteze Abuzurile Nedemocratice”. Interviu acordat pentru Panorama APE de Nicu Popescu, cercetător la Consiliul European pentru Relații Externe, Londra.

APE: *Reuniunea Consiliului de Cooperare Republica Moldova-UE de la sfârșitul lunii mai a fost comentată cu mult optimism de oficialitățile moldovene, care s-au simțit încurajate de anunțul Bruxellesului de începere a discuțiilor pentru lansarea negocierilor asupra unui nou cadru de relații dintre Chișinău și Bruxelles. Credeți că negocierile propriu-zise ar putea fi lansate înainte de alegerile parlamentare din Republica Moldova din 2009?*

Nicu Popescu: Moldova și UE pot începe aceste discuții și negocieri doar când fiecare stat membru va susține această idee. La momentul actual există însă o serie întreagă de state membre din UE care nu doresc începerea negocierilor dintre Chișinău și Bruxelles în viitorul apropiat, pentru că aceste state nu sunt deloc convinse de calitatea reformelor din Republica Moldova, de atașamentul Chișinăului față de valorile europene, dar și față de obligațiile pe care și le-a asumat în cadrul Planului de Acțiuni și în relațiile sale cu UE – obligații care vizează în primul rând aspecte ale democrației din Republica Moldova: libertatea mass media, lupta cu corupția și independența sistemului judecătoresc.

Dacă Republica Moldova dorește să convingă statele membre care sunt sceptice față de idea lansării negocierilor pentru un nou acord în anul curent, atunci trebuie să facă cu mult mai multe pentru a asigura un climat democratic în țară și abuzurile administrative care par să fie în ascensiune înaintea alegerilor, cu siguranță, trebuie sistate. Altfel, lucrurile care se întâmplă în Moldova, legate și de arestul conturilor *Jurnalului de Chișinău*, și de hărțuirea forumiștilor care ar fi postat anumite comentarii pe internet și în consecință au fost chemați la Procuratură – astfel de lucruri care se întâmplă în Moldova lovesc în perspectiva lansării negocierilor privind un nou acord. Asta, pentru că asemenea evoluții trimit niște semnale mult mai puternice spre Bruxelles că Republica Moldova, la etapa actuală, nu merită să avanseze pe o nouă treaptă în relațiile cu UE.

Am putea contrasta situația din Moldova cu cea din Ucraina. Kievul a început negocierile privind noul acord în martie, și acest lucru s-a datorat în mare parte faptului că sistemul politic din Ucraina este mai pluralist și mai democratic decât în Moldova. Și anume din această cauză Ucraina se află cu un pas înaintea Moldovei atunci când vorbim de instituționalizarea relațiilor cu UE în perioada post-Acordul de Parteneriat și Cooperare. Deci, în pofida crizei politice practic permanente din Ucraina, în această țară există mai mult pluralism decât în Moldova și anume din această cauză Ucraina se află într-o stare mai avansată a relațiilor politice cu UE decât Moldova. Anume din această cauză nici un stat membru UE nu s-a opus lansării negocierilor cu Ucraina, dar se opun negocierilor cu Moldova.

APE: Șeful delegației Comisiei Europene la Chișinău, Cezare de Montis, a declarat la un moment dat că acest nou cadru ar putea fi unul similar celui care se discută cu Ucraina. Există la moment, măcar la nivel de experți, niște idei privind conținutul viitoarei oferte pentru Republica Moldova?

Nicu Popescu: Bănuiesc că viitorul acord dintre Moldova și UE va repeta în mare parte acordul cu Ucraina, la fel ca și planurile de acțiuni care sunt practic identice. Acest lucru este absolut normal, pentru că există o singură cale spre UE. Acele state care vor să se apropie de UE, fie că este vorba de Ucraina, Moldova sau Macedonia, trebuie să treacă prin aceleași proceduri, să implementeze aceleași reforme și fără realizarea foarte serioasă a reformelor democratice, Moldova nu trebuie să-și facă iluzii, pentru că nu există niciun fel de scurtătură în calea spre UE.

Totodată, faptul că Ucraina negociază prima acest acord simplifică parțial lucrul pentru Moldova. Acele lucruri pe care le va obține Ucraina în negocieri vor fi practic automat acordate și Republicii Moldova. Dar Moldova trebuie să fie mai ambițioasă. UE este uneori mai deschisă față de Moldova pentru că aceasta este mai mică. Anume de aceea Moldova are un regim de comerț exterior mai favorabil decât UE-Ucraina, iar unele din prevederile Acordului de facilitare a vizelor sunt ceva mai generoase pentru Moldova decât pentru Ucraina, sau Rusia. Dar fără reforme serioase și fără liberalizarea climatului politic din țară, nu cred că Moldova are șanse să obțină un acord mai substanțial decât acordul dintre UE și Ucraina.

APE: Care este miza și valoarea pentru Republica Moldova a inițiativei polono-suedeze de instituire a unui Parteneriat Estic?

Nicu Popescu: În primul rând, UE încă se află în căutarea unui cadru de relații cu vecinii săi din est. În 2002, UE a propus așa-numita politică pentru noii vecini – Moldova, Ucraina și Belarus, care după aceasta a evoluat în Politica Europeană de Vecinătate. În 2007, UE a lansat discuțiile privind Sinergia Mării Negre, și iată că anul acesta UE discută ideile legate de un Parteneriat Estic care ar veni cu noi nuanțe în cadrul Politicii Europene de Vecinătate. Acum câteva zile a fost lansată și ideea unei „Uniuni a Mării Negre”. Deci, vedem o Uniune Europeană care se află în căutarea unei politici eficiente pentru Est și propunerea pentru un Parteneriat Estic trebuie privită anume în acest context. Ca un proces, nu o finalitate.

Acest Parteneriat Estic aduce trei lucruri principale, trei nuanțe noi în Politica Europeană de Vecinătate, trei elemente care avantajează Moldova. În primul rând Parteneriatul Estic decuplează Moldova și Ucraina de vecinii din sudul UE – state ca Tunis, Siria sau Maroc – și este un lucru pe care Moldova și l-a dorit de la bun început. Un al doilea lucru important și mult mai practic este faptul că Parteneriatul Estic focusează discuțiile asupra necesității liberalizării vizelor, făcând eliminarea vizelor o prioritate în cadrul Parteneriatului Estic, ceea ce este, indiscutabil, un pas înainte comparativ cu Politica Europeană de Vecinătate. Și în al treilea rând Parteneriatul Estic propune o evaluare a implementării Planului de Acțiuni nu în comparație regională, ci în comparație cu statele care se află în proces de aderare la UE. În plan real, dacă astăzi realizarea Planului de Acțiuni din Moldova este comparată cu implementarea Planului de Acțiuni din Maroc, Tunis sau Iordania – și bineînțeles că în acest context notele pe care le ia Republica Moldova sunt ceva mai mari decât le merită într-adevăr – atunci în cazul realizării Parteneriatului Estic progresul Moldovei va fi comparat cu cel al statelor candidate la aderare – precum Macedonia, Croația, Serbia sau Albania într-un viitor apropiat. Într-o astfel de evaluare, Parteneriatul Estic va repeta o metodologie de evaluare preluată din procesul de extindere și aici și rigorile, dar și așteptările față de Moldova vor fi mult mai înalte decât sunt la etapa actuală.

APE: Și în acest tablou unde poate fi plasată semnarea Declarației privind Parteneriatul pentru Mobilitate?

Nicu Popescu: Parteneriatul pentru Mobilitate se plasează în contextul în care UE realizează că Politica Europeană de Vecinătate nu este destul de eficientă și că această Politică trebuie făcută mai atractivă pentru vecini. Și în condițiile în care UE nu poate oferi o perspectivă de aderare la UE pentru niște state ca Moldova, Bruxellesul înțelege că unul dintre cele mai atractive lucruri pe care le poate oferi vecinilor este liberalizarea călătoriilor, a sistemului de vize. Și anume din această cauză în relația cu Moldova UE implementează acest pilot privind Parteneriatul de Mobilitate.

APE: *Cum ați putea comenta intensificarea contactelor bilaterale dintre Chișinău și Moscova pe subiectul transnistrean – pornind de la vizita președintelui Comitetului pentru relații cu CSI din Duma de Stat, Aleksei Ostrovskii, care a venit cu un mesaj care amintea foarte bine renumitul Plan Kozak. Au fost și alte câteva vizite înainte de summitul CSI de la Sankt-Petersburg, unde Voronin s-a întâlnit cu Medvedev. Întâlnirea era așteptată ca fiind una foarte promițătoare pentru Chișinău privind reglementarea transnistreană. Ulterior însă s-a comentat foarte puțin pe marginea acestei vizite, de unde am putea conchide că nu a fost atât de productivă cum se aștepta. Vedeți ceva evoluții spectaculoase în reglementarea transnistreană în viitorul apropiat?*

Nicu Popescu: Cred că nu trebuie să ne grăbim cu concluziile legate de această întâlnire, pentru că experiența ultimilor doi ani arată că adevăratele rezultate ale întâlnirii lui Voronin cu președinții Rusiei – Putin sau Medvedev – le aflăm cu câteva săptămâni sau chiar luni mai târziu. Deci este devreme să speculăm asupra efectelor întâlnirii dintre Medvedev și Voronin.

În același timp este absolut clar că Rusia trage de timp, sperând că în perioada imediat preelectorală actualul Guvern de la Chișinău va fi gata să facă mai multe concesii Rusiei pentru a obține acest bonus și sprijinul Rusiei în contextul campaniei electorale din Republica Moldova. Și între timp Rusia încearcă să împingă limitele acceptabilității în conflictul transnistrean, testând anumite idei și forțând guvernarea de la Chișinău să facă și mai multe concesii.

APE: *Săptămâna trecută a avut loc la Helsinki o reuniune în formatul 3+2, a mediatorii și observatorii în conflictul transnistrean încercând probabil să echilibreze această ofensivă pe dimensiunea bilaterală în reglementarea transnistreană și să o treacă în format multilateral. În ce măsură încercările Chișinăului de a rezolva problema transnistreană cu Moscova ca factor principal sunt în avantajul imaginii Republicii Moldova și a perspectivelor ei europene?*

Nicu Popescu: Cred că într-o mare parte această percepție – precum că cheile reglementării transnistrene s-ar afla la Moscova – este una ce ține de anii '90 și nu mai corespunde realităților de astăzi. Ușa reglementării transnistrene nu poate fi deschisă cu o singură cheie – există mai multe chei. O cheie este la Chișinău, o altă cheie e la Kiev, o a treia – la Moscova, și câte una la Bruxelles și Washington. Miza pe faptul că cheia magică de la Kremlin va soluționa conflictul este o misă nereușită, pentru că astăzi influența UE în regiune este cu mult mai mare și UE este un partener economic mult mai important, atât pentru Republica Moldova, cât și pentru regiunea transnistreană. Deci este un partener mai atractiv și o putere care în acest moment se află în ascensiune. Rusia, în pofida agitației din presă, este mult mai slabă structural decât UE, inclusiv în această regiune.

APE: *În acest context, cum este văzută la Bruxelles încercarea Chișinăului de a forța nota cu neutralitatea – de a adopta o lege în acest sens și a cere, inclusiv la summitul NATO de la București, garanții internaționale pentru neutralitatea garantată oricum de Constituția moldovenească?*

Nicu Popescu: În afara Moldovei, nici Bruxelles-ul, nici Washington-ul nu-și pot asuma anumite decizii și nu pot da garanții Moldovei că aceasta va fi neutră și peste 10, 20 sau 30 de ani, pentru simplul fapt că nici Bruxelles-ul și nici Washington-ul nu pot să decidă pentru cetățenii Republicii Moldova, pentru opțiunile lor astăzi, sau peste 10 sau peste 20 de ani. Anume din această cauză niciun fel de garanții externe pentru Republica Moldova nu pot fi discutate serios, pentru că acest tip de chestiuni pot fi decise doar de către poporul Republicii Moldova.

Și în cazul în care peste 10 sau 20 de ani majoritatea populației va dori să adere la NATO, UE, SUA sau Rusia nu trebuie să aibă niciun fel de influență și nu pot bloca această opțiune, pentru simplul fapt că ar fi absolut nedemocratic să-i refuze unui stat aderarea la NATO în viitor, în cazul în care cetățenii acelui stat vor dori acest lucru.

APE: *În perspectiva apropiată ar urma să aibă loc două vizite importante la Chișinău. S-a anunțat vizita președintelui ucrainean Victor Iușcenko și apoi, pe data de 7 iulie, ar urma să vină și ministrul român de Externe, Lazăr Comănescu. Cum ar trebui să fie relațiile Republicii Moldova cu vecinii?*

Nicu Popescu: Moldova astăzi este practic cel mai izolat stat din Europa. Este singurul stat care are relații ambigue sau chiar proaste cu toți vecinii. Nici statele din Balcani nu se află într-o situație atât de proastă. Bunăoară Serbia are relații destul de bune cu România. Macedonia are relații destul de bune cu Serbia, chiar dacă are probleme cu ceilalți vecini, la fel și Croația.

În acest sens cred că Republica Moldova este cel mai izolat stat din Europa, pentru simplul fapt că nu și-a putut construi relațiile cu vecinii pe baze de încredere. Din contra, Moldova destul de deschis provoacă în mod consecvent criză peste criză în relațiile sale cu România.

APE: Mult-discutatele Tratatate – politic de bază și cel de frontieră cu România – sunt ele necesare în situația în care România este membră a UE, iar Moldova are stabilit un cadrul de relații cu Bruxelles-ul? Mai este nevoie de aceste documente asupra semnării cărora insistă atât de mult Chișinăul?

Nicu Popescu: În primul rând, pentru Republica Moldova este absolut necesar să semneze Acordul privind micul trafic la frontieră. Este un lucru de care au nevoie cetățenii Republicii Moldova. De acest Acord nu are nevoie nici România, nici Bruxelles-ul, nici oficialii de la Chișinău care cu pașapoarte diplomatice pot călători fără vize în UE. De acest Acord, repet, au nevoie în primul și în primul rând cetățenii Republicii Moldova care se află în această zonă de frontieră. Iată de ce orice fel de condiționare a semnării acestui Acord din partea Republicii Moldova este cel puțin bizară.

Cât despre Tratatul de frontieră cu România, cred că ar fi util, în condițiile în care Republica Moldova se simte incertă în relațiile sale cu România. Cred că România, un stat deja integrat în UE și NATO, un stat care stă ferm pe picioare, atât din punctul de vedere al securității cât și economic, își poate permite semnarea unui Tratat de bază cu Republica Moldova și a unui Tratat prin care ar reconfirma recunoașterea frontierelor Republicii Moldova, pentru a elimina orice tip de speculații din partea Chișinăului. (A consemnat **Lina Grău**, APE, coordonator pe comunicare).

4. Ce Oferă Cetățenilor Republicii Moldova Parteneriatul de Mobilitate cu UE? Victor Chirilă. 17.06.2008.

La 6 iunie a.c., Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) a dat publicității un Comunicat de Presă prin care a adus la cunoștința opiniei publice din țara noastră că, la 5 iunie, la Luxembourg, cu ocazia reuniunii Consiliului UE pentru Justiție și Afaceri Interne, dl Valentin Mejninschi, Ministrul Afacerilor Interne al RM, a semnat Declarația Comună privind Parteneriatul de Mobilitate RM – UE. Din partea UE, Declarația a fost semnată, de asemenea, de dl Jacques Barrot, Vice-președintele Comisiei Europene și, în același timp, Comisar pentru Justiție și Afaceri Interne, de către dna Benita Ferrero-Waldner, Comisarul pentru Relații Externe și Politica Europeană de Vecinătate, precum și de dl Dragutin Mate, Ministrul Afacerilor Interne al Sloveniei, Președintele în exercițiu al Consiliului UE pentru Justiție și Afaceri Interne.

Comunicatul în cauză a trecut practic neobservat de către mass-media locală și aceasta în ciuda importanței pe care acest eveniment o are, în parte, datorită beneficiilor concrete pe care le-ar putea aduce Parteneriatul de Mobilitate dintre RM și UE cetățenilor moldoveni, care doresc să muncească legal în statele membre ale UE, precum și datorită potențialului impact pe care angajamentele luate de țara noastră în respectiva Declarație ar putea să-l aibă asupra dezvoltării și armonizării legislației, politicilor și instituțiilor moldovenești din domeniul controlului și reglementării migrației ilegale în conformitate cu normele și practicile UE. Cu regret, din nou, dezinteresul mass-mediei naționale față de Parteneriatul de Mobilitate RM-UE, lansat la 5 iunie, la Luxembourg, este cauzat de aceeași lipsă de informații și transparență de care autoritățile de la Chișinău dau dovadă, aproape în permanență, când este vorba de negocierea unor documente de interes național. Au trecut mai mult de 2 săptămâni de la lansarea Parteneriatului de Mobilitate, iar opinia publică din țara noastră nu cunoaște nici până în prezent ce exact conține documentul semnat de dl Mejninschi la Luxembourg.

Comunicatul de Presă al MAEIE menționează că „Parteneriatul Pilot de Mobilitate are drept scop consolidarea, cu sprijinul Comisiei Europene, a cooperării dintre Republica Moldova și statele membre ale UE în domeniul reglementării migrației”, că „Proiectele care vor fi lansate în baza Parteneriatului de Mobilitate vor contribui la aprofundarea cooperării RM-UE în domeniul migrației și dezvoltării” sau că, în viziunea, Vice-președintelui Comisiei Europene, dl Jacques Barrot, „lansarea Parteneriatului Pilot de Mobilitate cu țara noastră reprezintă un progres în relațiile Uniunii Europene cu Republica Moldova”. Toate aceste fraze generale ca formă și seci ca substanță sunt departe de a trezi interesul cetățeanului de rând, care, în fond, ar trebui să fie obiectul, subiectul și, mai cu seamă, beneficiarul nemijlocit al Parteneriatului de Mobilitate negociat cu UE.

Ce ar trebui să știm, însă, despre Parteneriatul de Mobilitate RM-UE?

În primul rând, acest Parteneriat de Mobilitate este o inițiativă a UE chemată să facă față la două provocări majore ce riscă să amenințe în următoarele decenii creșterea economică și stabilitatea socială a statelor membre ale UE, și anume: tendințele demografice negative și migrația ilegală. Conform prognozelor realizate de Comisia Europeană, din cauza ratei scăzute a fertilității din majoritatea statelor membre ale UE, precum și a îmbătrânirii populației, către mijlocul acestui secol UE ar putea să se confrunte cu un deficit acut de forță de muncă. De exemplu, începând cu sfârșitul acestui deceniu și până la mijlocul secolului, populația aptă de muncă din UE va scădea cu 30 de milioane de oameni. Acest lucru va dezechilibra sensibil *rata de dependență - muncitori versus pensionar* din statele membre ale UE. Prin urmare, dacă actualmente în UE 4 muncitori susțin un pensionar, în anul 2050 această rată de dependență ar putea să constituie 2 muncitori la un pensionar. La rândul lor, aceste tendințe demografice amenință să se răsfrângă negativ și asupra creșterii anuale a Produsului Intern Brut (PIB) al UE. Astfel, experții prognozează că rata medie de creștere a PIB, ar putea să descrească de la 2.4% pentru perioada 2004-2010, la numai 1.2% între 2030-2050.

Imigrarea forței de muncă constituie una din oportunitățile pe care UE dorește să le exploateze pentru a amortiza într-o anumită măsură efectele negative ale actualelor evoluții demografice din statele membre ale UE. În prezent, în UE sunt înregistrați peste 1.8 milioane de imigranți, iar în următoarele decenii UE va continua să rămână o destinație populară pentru potențialii imigranți. De exemplu, conform calculului Comisiei Europene aproximativ 40 milioane de imigranți vor veni în UE până în 2050. Evident, lăsat la voia întâmplării, acest aflus mare de imigranți constituie un potențial pericol la adresa securității și stabilității statelor membre ale UE. În acest context, Parteneriatul de Mobilitate oferit țării noastre în calitate de proiect-pilot, este conceput să răspundă de o manieră pragmatică la provocările ce amenință prosperitatea UE. Astfel, dorind să exploateze beneficiile economice pe care le comportă imigrarea, UE deschide ușile sale pentru imigrarea circulară (temporară) a forței de muncă din statele terțe, însă, într-un mod controlat, reglementat și monitorizat. O astfel de imigrare ar urma, în viziunea UE, să aducă beneficii economice inclusiv și statelor terțe, fie prin remitențele trimise de imigranți, fie asistând țările respective să eficientizeze controlul la frontiere sau să-și îmbunătățească condițiile economice și sociale.

Desigur, beneficiul major pe care ar putea să-l ofere Parteneriatul de Mobilitate cetățenilor din Republica Moldova, este oportunitatea de a munci legal, pentru perioade limitate în timp, în spațiul UE. Dar, respectiva oportunitate este strict condiționată de îndeplinirea unui șir întreg de angajamente, de către autoritățile de la Chișinău. Deoarece, aceste angajamente întârzie să fie făcute publice de către Guvernul RM, putem doar să le anticipăm făcând uz de Memoriul Comisiei Europene nr. 07/197 din 16 mai 2007 unde sunt stipulate angajamentele pe care ar trebui să le ia statele terțe în cadrul Parteneriatelor de Mobilitate cu UE, și anume:

1. Să readmită cetățenii săi imigrați ilegal în UE și să coopereze cu instituțiile comunitare în vederea identificării lor (*angajament asumat deja de RM prin Acordul privind readmisia semnat cu UE în 2007*);
2. Să readmită cetățenii străini sau persoanele fără țară de reședință care au imigrat ilegal în UE prin teritoriul RM (*angajament asumat deja de RM prin Acordul privind readmisia semnat cu UE în 2007*);
3. Să organizeze campanii de informare pentru a descuraja imigrarea ilegală;
4. Să întreprindă acțiuni destinate îmbunătățirii controlului la frontieră, cooperând cu statele membre ale UE sau FRONTEX (Agenție specializată a UE);
5. Să îmbunătățească securitatea documentelor de călătorie, mai ales, prin folosirea datelor biometrice;
6. Să coopereze și să facă schimb permanent de informații cu autoritățile relevante din statele membre ale UE în vederea reducerii riscurilor de securitate legate de călătoriile internaționale ale persoanelor;
7. Să inițieze măsuri și inițiative specifice destinate combaterii traficului de ființe umane și contrabanda;
8. Să contribuie prin acțiuni concrete la îmbunătățirea condițiilor economice și sociale din țară, deminuând, astfel, stimulentele pentru imigrarea ilegală în UE;
9. Să promoveze angajarea forței de muncă în sfera de producție și să creeze condiții decente de muncă.

Nu excludem că lista angajamentelor luate de țara noastră ar putea fi mai lungă, pentru a le afla nu ne rămâne decât să așteptăm când autoritățile noastre vor decide să ne informeze. Cert este că implementarea angajamentelor luate, inclusiv în contextul larg al integrării europene a țării noastre, va depinde în mare măsură de cât de bine va reuși Guvernul să aducă respectivele angajamente mai aproape de omul simplu.

În concluzie, Parteneriatul de Mobilitate este, mai întâi de toate, un instrument al UE conceput și modelat pentru a-și satisface propriile interese. Totuși, același Parteneriat de Mobilitate oferă statelor terțe posibilități substanțiale în vederea realizării propriilor obiective economice și sociale în sinergie cu UE. Ce a reușit Republica Moldova să obțină de la UE în urma negocierilor privind Parteneriatul de Mobilitate rămâne, deocamdată, un mister pentru cetățenii săi.

Rusia – Republica Moldova

5. Punct și de la Capăt. Nicu Popescu și Andrei Popov. Radio Europa Liberă. 15.06.2008.

Vasile Botnaru: Statele mici nu-si pot permite luxul de a gresi atunci cind isi aleg prietenii, spun diplomații de cariera, incercind probabil sa dea un vesmint mai elegant intelepciunii populare, despre „capul plecat in fata iataganului”. Vazuta din aceasta perspectiva politica, mai cu seama cea externa, este, prin urmare, mai mult decit o arta a compromisului. Astazi, vom incerca sa discutam despre aplicarea practica al acestui principiu diplomatic, pe o directie, considerata la Chisinau, una strategica, prioritara si chiar gnosiologica. Este vorba despre relatia cu Rusia. Dupa ce mai multi emisari importanti ai Moscovei au poposit la Chisinau, iar Presedintele Vladimir Voronin a avut deja prima intvedere cu succesorul lui Vladimir Putin, este in firea lucrurilor sa ne intrebam, daca diplomatia moldoveana stie a dramalui simpatiile si antipatiile? Asadar, in studioul Europei Libere de la Chisinau se afla politologul Nicu Popescu, cercetator la European Council of Foreign Relations, London Office, adica filiala de la Londra a Consiliului European pentru Relatii Externe, institutie a Uniunii Europene, specializata pe politica de vecinatate cu Estul. Si, Andrei Popov, directorul Asociei de Politica Externa din Moldova.

S-a produs rocada sau pseudo-rocada la Kremlin. Pina la asta, s-au dat foarte multe semnale in adresa Rusiei de loialitate, unii spun ca - excesive, altii spun ca - insuficiente. Ce s-a intimplat urmare a acestor evenimente, a devenit pozitia Moldovei mai sigura in relatia cu Rusia, a obtinut dividende pe termen scurt, pe termen lung; s-a produs o anumita schimbare in reglementarea transnistreana ca si hirtie de turnisol pentru aceste relatii?

Deci, cum credeti, a devenit relatia mai buna, a ramas aceeași, s-a deschis un orizont mai sigur in relatia cu Rusia, care i-ar permite Chisinaului sa-si solutioneze anumite probleme, externe, dar si interne?

Nicu Popescu: Nu cred ca presupusa schimbare de putere de la Kremlin ar influenta in vreun fel Moldova, cel puțin, nu pe termen scurt, din doua motive. In primul rind, Presedintele Medvedev, inca, nu si-a consolidat puterea, nici nu este clar, daca v-a reusi sa si-o consolideze pe viitor. Dar, in orice caz, in conditiile actuale, Presedintele Medvedev nu are acel spatiu de manevra, care i-ar permite sa fie mai deschis fata de Moldova, chiar daca si-ar dori-o. In orice caz, va exista o continuitate foarte clara, cel puțin pe termen scurt sau mediu, dintre administratia Putin si administratia Medvedev. Si, Moldova nu trebuie sa-si puna nici o speranta in Presedintele Medvedev, care potential ar fi mai deschis unei solutii in problema transnistreana. Politica fata de acest conflict va ramiine aceeași ca si in timpul Presedintelui Putin. Al doilea motiv, pentru care nu trebuie sa avem asteptari exagerate de la schimbarea de putere din Rusia, tine de faptul ca in mare parte tendintele din politica externa rusa sunt niste tendinte consolidate, cu un inalt grad de consens al elitelor in jurul acestor tendinte. Si nu este vorba de faptul ca Medvedev sau Putin sau Lavrov, ca personalitati, definesc aceasta politica. Aceasta politica este definita de niste factori structurali - partial reabilitarea economica a Rusiei, ambitiile mult mai mari decit erau in anii 90. Si, in acest sens, Medvedev si Putin sint doar niste exponenti ai unor tendinte mult mai adinci, mult mai profunde si structurale din politica externa rusa, care vor defini politica externa in spatiul post-sovietic, pentru inca multi ani inainte.

Andrei Popov: Sustin intru totul analiza colegului Nicu Popescu. Adaug doar ca presedintele Putin, in cei opt ani de presedintie, a reusit sa-si consolideze o imagine de lider forte si cred ca marja de manevra a

presedintelui Putin in directia Moldovei era chiar mai mare. Presedintele Putin putea sa-si permita sa faca anumite cedari pe dosarul transnistrean, fara ca sa-si puna la bataie credibilitatea de lider puternic. Nimeni nu se indoieste, in Federatia Rusa, ca Putin este un statalist, ca poate sa apere interesele Rusiei si sa le promoveze cel mai bine. Presedintele Medvedev este un presedinte tinar, inca neverificat. De altfel, este un fenomen caracteristic pentru toate tarile, in care, dupa un lider puternic, vine un lider mai putin afirmat. Liderul nou se teme sa faca schimbari in directia „inmuierii” politicii, pentru a nu fi acuzat ca este mai slab decat predecesorul.

Doi, constat o activizare in politica externa a Rusiei, aparitia unui alt centru de formare si de promovare a politicii externe, care vine acum si de la cabinetul Primului ministru Putin, ceea ce ofera Rusiei o marja de manevra mai mare pentru a promova o politica mai agresiva, de atac. Si aceasta politica se coordoneaza foarte bine intre Medvedev si Putin, de moment. Am vazut in paralel vizita lui Medvedev in Kazahstan si China si vizita lui Putin la Paris, urmata de vizita lui Medvedev la Berlin. In dimensiunea „relatie Rusia-Occident”, cred ca Rusia se simte mai sigura, tinind cont de faptul ca Rusia se percepe ca o putere in crestere, si ca actuala conjunctura internationala si pretul carburantilor sunt in favoarea Rusiei. Sentimentul meu este ca Moscova crede ca timpul joaca in favoarea sa si ca, inca, nu a venit momentul, in care puterea sa asupra Uniunii Europene este la nivel maxim si de aceea nu este momentul pentru a face cedari importante pe directia Moldovei.

Conducerea Moldovei, timp de doi sau trei ani de zile, a incercat sa induca senzatia de graba pentru decidentii politici in Rusia, argumentind ca, atita timp cit comunistii sunt la putere, ei pot merge la compromis, iar daca puterea lor se reduce, dupa alegerile din martie 2009, marja de compromis a Chisinaului va fi mai mica - deci, Rusia ar trebui sa se grabeasca si ea pentru o solutie acum. Nu vad nici un fel de receptivitate din partea Rusiei.

Dar la Chisinau s-a acreditat ideea ca Moldova s-a urcat, cumva, pe lista de prioritati a Federatiei Ruse?

A.P: Sunt citeva argumente pe care mizeaza Chisinaul, incercind sa „intre in mintea” Kremlinului. Georgia promoveaza o politica dura, Moldova o politica concilianta. Deci, „poftim, Rusia ar putea sa demonstreze prin Moldova, cine cistiga. Sa transmita un mesaj lumii intregi, dar in special vecinatatii Rusiei, ca „urmati exemplul Moldovei”.

Adica „mieluselul cuminte”?

A.P: Exact, mieluselul cuminte care cistiga. Doi, ar putea fi un semnal fortelor pro-NATO in Ucraina, sa le mai domoleasca, spunindu-le: „Moldova a mizat pe neutralitate, a rezolvat conflictul. Deci, si voi trebuie sa mergeti pe aceasta idee, sa nu apasati pe accelerator cu NATO”. Al treilea este argumentul Kosovo. Occidentul, intr-un fel, s-a discreditat, spune Moscova, esuind sa ajunga la o solutie amiabila dintre Belgrad si Kosovo. Or, aici, Moscova, printr-un efort aproape singular, reuseste sa aduca Chisinau si Tiraspolul la masa de compromis. Iata citeva argumente din garnitura pe care Chisinaul crede ca ar putea oferi Moscovei in vederea instrumentalizarii unui succes pe Transnistria si crearii unui model de cooperare dintre Federatia Rusa si Occident.

In concluzie, Moldova a devenit un as mai important sau nu?

A.P: Moldova crede ca a devenit un as mai important. Insa din toate semnalele care parvin din Federatia Rusa, nu vad nici un fel de concluzie in acest sens. Cred ca Federatia Rusa crede ca nu a venit momentul sa ia decizii, cel putin pina in toamna, cind se reformateaza elitele si institutiile responsabile de politica externa in Federatia Rusa. Dar, este absolut cert, sunt absolut convins de un lucru, pentru Federatia Rusa este imposibil de acceptat o solutie viabila despre care vorbea Chisinaul, in termenii pachetului. Si, daca Rusia totusi se va gindi sa grabeasca o solutie, aceasta va fi propusa pe un calapod foarte asemanator memorandumului Kozak si atunci se va ridica intrebarea, in ce masura guvernarea de la Chisinau este gata sa reziste presiunilor si tentatiilor pre-electorale si sa refuze aceasta oferta?

N:P: Fara doar si poate, observam o activizare a politicii externe ruse pe directia Republicii Moldova si cred ca exista doua explicatii majore: Politica Rusiei in CSI esueaza pe mai multe directii, Azerbaidjan-ul a refuzat sa sprijine Rusia in blocada sa energetica vis a vis de Georgia; pe directia georgiana - politica externa rusa este foarte ineficace. Da, bine-inteles, Rusia poate complica procesul de aderare a Georgiei la

NATO, dar, in linii mari, Rusia se afla in fata unui esec major a politicii sale vis a vis de Georgia - fapt care o face sa scoata blocada vis a vis de Georgia, sa lanseze anumite semnale, privind eliminarea vizelor pentru Georgia.

In Asia Centrala lucrurile nu stau la fel de bine pentru Rusia, pe cit ar sugera mass-media rusa. Imediat dupa vizita lui Medvedev in Kazahstan, prima sa vizita externa, Kazahstan-ul a declarat ca va participa si va pompa petrol in conducta „Baku-Tbilisi-Djajhan”, care ocoleste Federatia Rusa. In timpul vizitei recente a directorului executiv a Gazprom-ului, Alexei Miller, in Turkmenistan, acesta nici nu a fost primit de catre Presedintele Turkmenistanului, care, atentie, isi exporta tot gazul sau prin retelele Gazprom. Si Uzbekistanul trimite semnale, din ce in ce mai vizibile, de a se reapropia de Vest. Deci, in acest sens, Rusia, in ultimul an, chiar, a cunoscut o serie de semnale destul de ingrijoratoare pentru politica sa in CSI. Si, anume pe acest fondal, Moldova devine una din acele directii, in care Rusia spera ca isi poate consolida influenta si poate face un exemplu de succes in eforturile sale de a-si mentine influenta erodata din spatiul CSI.

Un al doilea aspect, care explica aceasta activizare a politicii ruse in cazul Republicii Moldova, este faptul ca Rusia a invatat sa joace politica interna in acele state care au sisteme politice mai mult sau mai putin deschise si pluraliste. Rusia a jucat activ in campania electorala din Armenia. Si in contextul electoral din Moldova cred ca ne putem astepta la o activizare a diplomatiei ruse, sunt niste aparente mai mult sau mai putin simbolice, foarte vizibile in stiri. Dar, tendinta structurala tine mai degraba de faptul ca influenta Rusiei in spatiul post-sovietic este in proces de erozie. In Asia Centrala - China devine un actor din ce in ce mai important. In Caucazul de Sud - partial Statele Unite, partial independenta energetica a Azerbaidjanului diminueaza influenta rusa. Si in Moldova si Ucraina - factorul european devine, din ce in ce, mai important. Or, astazi, pentru Republica Moldova, Rusia este un partener economic de trei ori mai putin important decit Uniunea Europeana, sau la fel de important ca si Romania, atunci cind ne uitam la structura importurilor si exporturilor din Republica Moldova.

Influenta Rusiei oricum trebuie sa apara in niste matrice anume, una dintre ele fiind, de exemplu - proprietatile din Transnistria, alta fiind pe directia politica - zadarnicirea de simpatii euroatlantice.

A.P.: In cazul raportului - Moldova-Rusia - timpul joaca in favoarea noastra. Este cert ca Uniunea Europeana nu are de gind sa abandoneze Moldova, care este in directa sa vecinatate. Rusia, pina in prezent, a folosit criza transnistreana, statu quo-ul existind ca o pirghie majora de influenta asupra politicii externe moldovenesti – „daca va uitati prea mult spre Vest, puteti sa uitati de Transnistria”. Si acest joc a mers. Toate guvernele care s-au succedat in Chisinau din 1992 incoace, cu diferente de grad, dar totusi, includeau factorul Transnistria in politica sa externa, de teama de a nu supara Rusia si a nu pierde Transnistria. Acest mecanism continua sa functioneze si Rusia nu se simte presata sa-l schimbe, in mare parte, fiindca nu vede in Chisinau un partener de dialog care are prea multe optiuni de alternativa. Spuneai Nicu de Kazahstan, Kazahstanul a reusit sa-si construiasca o politica cu adevarat multi-vectoriala si pentru Kazahstan se lupta atit Rusia, cit si China, cit si Occidentul. Si, Kazahstan are un spatiu de manevra.

Dar si petrol la subsol...

A.P.: ...si petrolul. In cazul Republicii Moldova nu simt ca am reusit sa construim o optiune de alternativa in relatia cu Occidentul si Uniunea Europeana, suficient de puternica, ca Rusia sa realizeze ca Status Quo actual cu timpul va conduce la pierderea influentei asupra Republicii Moldova. Deci, Rusia ar putea sa se trezeasca si sa se gindeasca ca, decit Status Quo-ul actual care cu timpul va diminua influenta sa asupra malului drept, e bine sa ajungem la o solutie, dar solutia in care Rusia sa aiba niste mecanisme de control. Si ele sunt doua sau trei esentiale. Nici unul din aceste mecanisme nu este reflectat in pachetul moldovenesc si de aceea pachetul nu este acceptabil. Unul: capacitatea de a controla politica externa si de securitate a Moldovei, prin prezenta masiva a reprezentantilor transnistreni in structurile puterii, in primul rind in Parlament; si acordarea lor a unui drept de vot, pe o durata de, cel putin, doua mandate parlamentare, pe 8 ani de zile. E o pirghie reala. A doua pirghie tine de prezenta militara, sub o forma sau alta. Si a treia pirghie, preluarea controlului asupra unor obiective economice importante, atit pe malul sting, si lucrul il vedem si in Ribnita si in Cuciurgan. Cuciurganul se ridica, se pompeaza masiv energie in Romania, si Rusia continua sa consolideze Cuciurganul. Dar ar mai fi si posibilitatea intaririi prezentei

economice rusești și pe malul drept. Și, dacă aceste trei direcții se realizează, atunci, Rusia are un substitut pentru Transnistria, drept mecanisme pentru control asupra Republicii Moldova.

Conducerea actuală de la Chișinău, pînă în prezent, a negat că este gata să ofere Rusiei aceste pîrghii de control. Și acum, Rusia, în ultimele săptămîni, se pare că tatonează terenul, încercînd - și vizita lui Ostrovski, anume din acest punct de vedere, este relevantă - să vadă cit de sigure pe poziții sunt autoritățile moldovenești, și cit de mult ar putea ele să-și revadă comportamentul, odată ce vine campania electorală.

Deci, este adevărata senzația lui Marakuta, exprimată recent, înainte de a fi primit recompensă în forma de „Ордин дружбы народов”, ca Rusia ar fi abandonat Transnistria?

A.P.: Interesele regimului de la Tiraspol și Rusiei cu privire la reglementarea transnistreană sunt diferite. Pentru Moscova independentă în Transnistria nu are sens, este o povară. Moscova vede Transnistria doar legată de contextul mai larg al Moldovei, în care Transnistria ar fi folosită ca o pîrghie, pentru a controla Moldova. Pentru liderii actuali de la Tiraspol, Status Quo-ul este ceea ce ei își doresc. De aici apare această disonanță aparentă dintre interesele Tiraspolului și Moscovei.

N:P: Sunt de acord întru totul cu Andrei. Într-adevăr, Transnistria contează pentru Moscova ca un instrument de influență asupra Republicii Moldova, la fel cum Osetia de Sud sau Abhazia contează, în primul și în primul rînd, ca niște instrumente de influență asupra Georgiei. Probabil, noua tendință pe care o observăm și care se datorează, în mare parte, rolului crescînd al Uniunii Europene în Moldova este că, pentru prima dată din 1992, de la conflictul armat de pe Nistru, Republica Moldova, ca stat, începe să vorbească de pe poziții din ce în ce mai puternice, în timp ce Transnistria, care, pînă acum doi ani, se afla într-un proces de consolidare a independenței sale de facto, iată că pierde rapid teren. Întreprinderile Transnistrene care s-au înregistrat la Chișinău operează, în mare parte, ca niște companii legale moldovenești. În acest context Moldova are nevoie mai degrabă de o accelerare a acestor tendințe, de o consolidare a acestei fortificări a Moldovei, mai mult decît o soluție rapidă, în condițiile în care Moldova deocamdată nu este suficient de puternică, dar se afla într-o dinamică pozitivă.

Uniunea Europeană a oferit suficiente oportunități noi, astfel încît Chișinăul să spună - da, cu Uniunea Europeană obținem mai sigur, mai repede, decît cu Rusia?

A.P.: Cu siguranță mai temeinic - da, dar nu mai repede. Toate instrumentele pe care Uniunea Europeană le-a creat în Republica Moldova, pentru a da roade adevărate, trebuie cultivate, să aibă un răspuns corespunzător din partea autorităților de la Chișinău și au nevoie de timp.

N:P: Într-adevăr factorul de timp este singurul factor important. Să vă dau cîteva exemple: Ungaria a obținut o perspectivă de aderare la Uniunea Europeană în 1991, a aderat la UE în 2004, a intrat în spațiul Schengen în 2007 și va adera la zona Euro, probabil, în 2012. Deci, pentru Ungaria procesul de integrare europeană de la A la Z durează practic 20 de ani. Și în cazul soluționării unor conflicte, cred, că nu putem soluționa niște conflicte foarte dificile prin semnarea unor simple documente.

Bunaoară, Ciprul în 1964 a semnat o constituție prin care insula era reunificată, acea constituție și acel document sau aranjament nu era viabil, ceea ce a dus la izbucnirea unui conflict, peste 10 ani, mult mai grav decît conflictul inițial, care a rezultat în separarea pe următorii 30 de ani a insulei Cipru. Deci, în acest sens, semnarea unui document neviabil în Cipru a dus de fapt la agravarea conflictului.

Anume din această perspectivă, pentru Republica Moldova este mult mai important să consolideze acele tendințe pozitive, atît pe direcția europeană, cit și pe direcția transnistreană, care i-ar permite o soluționare viabilă a conflictului. Or, aceasta nu se poate face peste noapte și nu se poate face prin semnarea unei hîrtii, cum ar fi, iarăși, o constituție sau un acord dintre Chișinău și Tiraspol.

A.P.: Atenție, acest lucru nicidecum nu înseamnă abandonarea Transnistriei. Exponenții tezei, că reglementarea necesită timp și necesită o pregătire corespunzătoare, deseori sunt acuzați că ar neglija Transnistria și că ar fi gata să renunțe la ideea reintegrării. Nimic mai fals, cel puțin în cazul meu și al lui Nicu, dacă îmi permiteți, Nicu. Considerăm că, și îmi permit să folosesc pluralul, că Transnistria nu este pierdută. Dimpotrivă, tendințele de ultima oră și perspectiva aprofundării raporturilor și apropierii

Moldovei de Uniunea Europeana dau niste semnale incurajatoare, dar trebuie sa stim sa le citim si sa stim temeinic sa pregatim bazele pentru o reglementare transnistreana mai viabila, intr-o perspectiva mai indelungata - fara ca sa facem parcursul european al Moldovei ostatic al unui proces pe care noi nu-l controlam. Noi nu detinem toate cheile de la criza transnistreana, dar putem sa ne consolidam foarte puternic pozitiiile apropiindu-ne de Uniunea Europeana, dar, atentie, fara sa abandonam Transnistria, fara sa ridicam o granita pe Nistru.

N.P.: In pofida aparentelor si in conditiile in care dialogul politic, privind reglementarea transnistreana, stagneaza de citiva ani, in realitate, pe teren - Republica Moldova se reintegreaza cu Transnistria. Citeva elemente: Misiunea de Asistenta la Frontiera a Uniunii Europene de fapt recreaza spatiul economic unic, fortind, prin noul regim vamal, inregistrarea companiilor transnistrene la Chisinau. De fapt, este o reintegrare care se intimpla astazi. Oferirea unor Preferinte Comerciale Autonome, de catre Uniunea Europeana si, inainte de aceasta, oferirea Sistemului Generalizat de Preferinte (GSP+) pentru Republica Moldova duce la o crestere masiva a exporturilor transnistrene in Uniunea Europeana. In ultimii doi ani exporturile transnistrene spre Uniunea Europeana au crescut cu 59 la suta, exporturi care sint absolut dependente de inregistrarea companiilor transnistrene la Chisinau.

A.P.: Ceea ce inseamna ca si pirghiile Chisinaului, dar si a Uniunii Europene s-au consolidat.

N.P.: Exact, si in acest context, de fapt, reintegrarea se intimpla treptat, pe sectoare. Deci, in pofida unor negocieri politice blocate, de fapt, Republica Moldova se reintegreaza, in mare parte, datorita Uniunii Europene. Deci, strategia pentru urmatorii ani de reintegrare a tarii trebuie sa vizeze, in primul rind, consolidarea acestor tendinte care deja sunt existente - apropierea de Uniunea Europeana, care iarasi va aduce o erodare si mai mare a sistemului politic de la Tiraspol; o intarire a Moldovei si o extindere treptata a jurisdicției Republicii Moldova pe anumite segmente cheie din Transnistria: facerile, universitatile, controlul frontierei, etc., etc.

A.P.: Iar europeanizarea reala - in modul cum functioneaza institutiile, in calitatea reformelor, in functionarea mediului de afaceri si in independenta justitiei - va putea sa transforme statul Republica Moldova intr-un pol atragator pentru populatia din regiunea transnistreana si va spori presiunile pe care populatia si diferite grupuri economice si sociale din regiunea transnistreana le exercita asupra administratiei, reducind la minim marja de manevra a acestei administratii, atit in raport cu Moscova, cit si in raport cu Republica Moldova.

Intram intr-un balamuc electoral. In ce masura reglementarea transnistreana are sanse, ar putea sa ramina un subiect viabil, sa nu se piarda de pe agenda, sa nu fie cariat din interior, din cauza acestor controverse politice, inevitabile?

N.P.: Cel mai mare pericol pentru Republica Moldova este o solutionare neviabila a conflictului transnistrean, din motive de politica interna, din motive electorale - prin care Guvernul Republicii Moldova face concesii mai mari decit ar fi cazul, doar pentru a solutiona conflictul rapid si a obtine anumite avantaje in acest context electoral. Si exista un caz sau un precedent, destul de relevant, pentru Republica Moldova si anume precedentul Adjarii din Georgia, care, pina la venirea lui Saakasvili la putere, avea urmatoarea functie: Adjaria, formal, recunostea suveranitatea Georgiei, in realitate - era de facto independenta, avea propria armata, controla frontiera. Si principala functie a Adjarii in Georgia era sa trimita un numar suficient de deputati in Parlamentul de la Tbilisi, pentru ai asigura lui Sevarnadze o majoritate parlamentara. Repet, Adjaria era de facto independenta, dar avea aceasta functiei de politica interna. Cel mai mare pericol in cazul Republicii Moldova, in cazul unei solutionari pripite, bazata pe ratiuni electorale, ar fi o repetare a situatiei din Adjaria din timpul lui Sevarnadze, prin care Transnistria formal va recunoaste suveranitatea Republicii Moldova, formal va spune ca face parte din Republica Moldova, dar, in realitate, va pastra situatia de astazi - propria armata, proprii graniceri, propriile servicii speciale, propriul Minister de interne si controlul la frontiera. In acelasi timp, ar trimite la Chisinau numarul necesar de deputati, care ar asigura o majoritate parlamentara. O semnare rapida a unui document, pur si simplu, va duce la mentinerea Status Quo-ului in realitatea din interiorul Transnistriei si va crea acest tip de precedent pe care l-am observat in cazul Adjarii.

A.P: Subiectul Transnistrean a demonstrat un mare potential de destabilizare interna in Republica Moldova. Anul 2007 este un an relevant pentru acest fapt. Nu doar o formula de reglementare politica neviabila, dar incercarea de a forta o asemenea solutie in toiul campaniei electorale ar putea duce la o explozie, aici, interna si o destabilizare puternica. Nu avem nevoie de acest lucru. Avem nevoie de construirea unor „insulite de consens national”. Niste ancore care sa tina stabilitatea Republicii Moldova, indiferent de tulburarea situatiei interne. Or, autoritatile au toate motivele, acum, dupa ce si-au facut datoria - au exploarat toate posibilitatile ajungerii la un compromis viabil cu Moscova - uite, nu reusesc acest lucru. Ar fi timpul sa construim zone de consens pe reglementarea transnistreana, in vederea pregatirii unei solutii mai bune in viitor, fara a abandona Transnistria; dar si o zona de consens pe integrarea europeana. Este important sa demonstram ca rezistam la tentatiile electorale, nu folosim resursa administrativa si conducem o campanie electorala curata, dar, si, e nevoie de un dialog normal, civilizatat dintre opozitie si putere in vederea promovarii agendei europene. Daca reusim sa facem aceste doua subiecte imune de la politizare si speculatii interne, vom castiga foarte mult. *(Transcris APE)*

De asemenea, recomandăm să accesați interviul dlui Vlad Lupan acordat Săptămânalului Independent TIMPUL - <http://www.timpul.md/Article.asp?idIssue=795&idRubric=8218&idArticle=18661>.

6. Summit-ul CSI de la Sankt-Petersburg. Igor Boțan. www.e-democracy.md. 15.06.2008.

I. Semnificația summit-ului de la Sankt-Petersburg

Summit-ul informal al CSI, desfășurat în zilele de 6–7 iunie 2008 la Sankt-Petersburg, a avut o semnificație aparte. Toți liderii statelor CSI și-au manifestat interesul de a participa la summit, lucru care se întâmplă foarte rar. Probleme gravele care există între un șir de state din CSI în raport cu Rusia nu au putut împiedica participarea la prima întâlnire colectivă cu Președintele nou ales al Rusiei, Dmitrii Medvediev. În ajun și după summit au existat motive pentru speculații pe seama faptului că liderii statelor CSI ar fi venit la primul "poclon" către noul Președinte al unei Rusii ascendente și din ce în ce mai puternice.

Două evenimente au alimentat în mod special speculațiile menționate. Primul se referă la faptul că, summit-ul s-a desfășurat la Sankt-Petersburg, orașul natal al actualului Președinte rus, investit recent în funcție, și al predecesorului acestuia, dar și orașul unde împăratul Petru cel Mare a fost declarat Imperator al Rusiei de către Senat în 1721. Al doilea se referă la gestul Președintelui moldovean, Vladimir Voronin, care aproape reușise să-și transforme "poclonul" într-un act senzațional, atunci când anunțase intenția dezinteresată de a reîntoarce Rusiei două tablouri care ar fi fost furate din muzeul "Hermitage" din Sankt-Petersburg și au fost găsite în ajun de organele de drept ale Republicii Moldova. Chiar dacă anunțul Președintelui Voronin a produs o confuzie, autoritățile și specialiștii ruși în domeniul artelor neștiind despre ce este vorba, totuși, grație gestului Președintelui moldovean s-ar putea afirma că Rusia și-a restabilit definitiv statutul de supraputere, odată ce acesteia i se întorc benevol pierderile pe care nici măcar nu bănuiește că le-ar fi suportat.

II. Republica Moldova răspunde doleanțelor Rusiei

Summit-ul de la Sankt Petersburg, la fel ca și summit-urile informale precedente, a avut menirea să ofere cadrul de discuție a celor mai importante probleme dintre liderii statelor CSI, deși problemele cu adevărat importante se soluționează în cadrul relațiilor bilaterale. Interesul major al Rusiei în spațiul CSI ține de confirmarea statutului său de "centru de integrare diferențiată" în spațiul post-sovietic. Pretențiile menționate au fost formulate în ultimii ani, în special, de către ex-Președintele Vladimir Putin și de ministrul Afacerilor Externe Serghei Lavrov, care insistă că modernizarea CSI-ului rămâne pe unul din primele locuri pe agenda politicii externe a Rusiei.

În acest context, trebuie amintit faptul că, la summit-ul CSI de la Dușanbe din 2007, lucrările căruia au fost practic secretizate, a fost proclamată reformarea CSI-ului. Însă prioritățile comunității au rămas cele identificate încă în 2005: politica migrațională; transporturile; sistemul educațional; problemele umanitare, legate preponderent de asigurarea statutului limbii ruse în spațiul CSI etc., adică nu tocmai ceea ce își dorește Rusia cu adevărat. La summit-ul de la Minsk din noiembrie 2006, în cadrul căruia trebuia să fie dat startul modernizării CSI, Președintele Vladimir Putin a propus omologilor săi să accepte promovarea unei politici externe coordonate, precum și o integrare militară mai pronunțată în cadrul CSI. Doleanțele lui Vladimir Putin au fost respinse tacticos atunci, în principal de către Kazahstan și Ucraina, iar modernizarea CSI a fost amânată pentru anul 2007. Există teme pentru a crede că autoritățile

Republicii Moldova s-a arătat receptivă la mesajele Moscovei în condițiile în care Rusia impuse un embargou la producția agro-alimentară moldovenească încă în 2005, iar în 2006 a blocat și pătrunderea vinurilor moldovenești pe piața rusă. Tot în 2006, Moscova a susținut referendumul de independență și de asociere la Rusia a Transnistriei. Acestea au fost circumstanțele care l-au făcut pe Președintele Voronin să-i transmită omologului său rus, Vladimir Putin, faimosul bilețel cu cele șase principii de bază pentru reglementarea transnistreană, în cadrul summit-ului CSI informal din august 2006. Iată pentru ce sînt necesare summit-urile informale ale CSI! Dacă n-ar fi ele e greu de imaginat cum ar fi ajuns la Președintele Putin bilețelul omologului lui moldovean. Și într-adevăr, deja peste trei luni, la summit-ul de la Mensk, Putin promisese să elimine embargoul comercial împotriva Republicii Moldova, manifestîndu-și totodată interesul pentru propunerile din bilețelul Președintelui Voronin referitoare la recunoașterea proprietăților Rusiei în Transnistria, fortificarea prezenței economice în dreapta Nistrului, etc.

Însă primul test de ajustare a politicii externe la doleanțele Rusiei Republica Moldova la trecut în 2007, cînd în mod ostentativ și-a demonstrat detașarea de GUAM, organizație regională cu Ucraina în calitate de lider. Atitudinea extrem de negativă a Rusiei față de GUAM oferă prilejuri și oportunități pentru demonstrarea loialității față de Rusia, lucru pe care Președintele Voronin l-a făcut evitînd să participe la două summit-uri ale GUAM. În aceeași ordine de idei, în anul curent, autoritățile moldovenești au revăzut proiectul Concepției Securității Naționale, eliminînd din ea practic toate referințele la subiecte care ar fi putut irita Rusia, inclusiv GUAM. În schimb, insistența ostentativă asupra fixării neutralității Republicii Moldova într-un document mult inferior Constituției, care prevede în mod expres neutralitatea Republicii Moldova, a servit drept dovadă suplimentară a ajustării politicilor de securitate la doleanțele Rusiei. Luate împreună, aceste acte de demonstrație se încadrează, oarecum, în propunerile lui Vladimir Putin de la summit-ul CSI de la Mensk, din 2006, de a promova o politică externă și de securitate coordonate. Din aceste considerente, Președintele Voronin era în drept să se aștepte la un ajutor din partea Rusiei în soluționarea problemei transnistrene.

III. Rusia "îngheață" așteptările Republicii Moldova

La Sankt-Petersburg, după manifestarea "bunavoinței dezinteresate" a Președintelui Voronin de a întoarce Rusiei ceea ce aceasta nu știa că a pierdut, a urmat discutarea în format tete-a-tete cu Președintele Medvediev pe marginea problemelor bilaterale, în special a problemei transnistrene. Presa de la Tiraspol nu și-a putut stăpîni sarcasmul, subliniind că Președintelui Voronin nu i-a reușit să se "încovoie grațios în actul de poclon". Miza pe faptul că Președintele nou al Rusiei, Dmitrii Medvediev, ar putea fi îmbunătățit și dispus să dea curs planului reglementării transnistrene nu s-a adevărit. Avînd în vedere că peste aproximativ o jumătate de an în Republica Moldova va fi dat stratul oficial campaniei pentru alegerile Parlamentului, summit-ul de la Sankt Petersburg oferea, practic, ultima oportunitate ca Președintele Medvediev să dea un impuls reglementării transnistrene, astfel încît impact determinant să se producă pînă la expirarea mandatului Președintelui Vladimir Voronin. În consecință, presa moldovenească afiliată guvernării s-a văzut nevoită să-și manifeste optimismul că, cel puțin, după întîlnirea Voronin-Medvediev vor urma runde de consultări ale experților care vor apropia reglementarea transnistreană.

Se pare că, Rusia nu este încă pregătită pentru a soluționa rapid un șir de probleme de pe pozițiile care-i convin. Actualmente, ea poate genera așteptări, realizarea cărora să fie amînată pînă la apariția momentului oportun pentru Rusia. În privința conflictului transnistrean, în linii mari, se știe care sînt principalele clauze ale planului Președintelui Voronin. Potrivit acestuia, Chișinăul a elaborat un pachet de documente care a fost oferit spre examinare mediatorilor și observatorilor. Propunerile pachetului se referă la: statutul Transnistriei și garanțiile de rigoare; oferirea unei autonomii largi Transnistriei în cadrul legii privind principiile de bază ale statutului Transnistriei din 22 iulie 2005, dar incluzînd și elemente din "Memorandumul Kozak"; evacuarea armamentului din regiune și retragerea prezenței militare ruse; instituirea unei misiuni civile de pacificare, etc.

În contextul menționat, așteptările împărtășite încă în luna martie de către Președintele Voronin se refereau la posibilitatea convocării cu ajutorul Rusiei a unei sesiuni în regim non-stop pentru identificarea spectrului de probleme de principiu, care să vină în susținerea propunerilor din "pachet" și să devină subiecte de dezbateri în cadrul formatului de negocieri "5+2". Evident, Rusia ar mai trebuie să convingă partea transnistreană să revină la masa de negocieri. Probabil, la întîlnirea din cadrul summit-ului de la

Sankt-Petersburg Președintele Voronin aștepta că omologul său rus îi va da un răspuns dacă Rusia este pregătită să susțină pachetul de propuneri al Chișinăului.

Recentele vizite ale unor înalți demnitari ruși la Chișinău, care au anticipat într-un fel discuțiile din cadrul summit-ului CSI de la Sankt Petersburg, au avut drept scop să transmită un mesaj esența căruia devenise clară încă în luna martie – Rusia nu va recunoaște, deocamdată, independența Transnistriei pentru a nu submina CSI-ul, dar nici nu va exercita presiuni speciale asupra Tiraspolului, urmînd ca acesta împreună cu Chișinăul să caute de comun acord o soluție ce ar conveni ambelor părți. De fapt, așa a fost în totdeauna după semnarea "Memorandumului Primakov" în mai 1997. În astfel de circumstanțe, cel mai probabil e că conflictul va rămîne "înghețat", cel puțin pînă la alegerile parlamentare din primăvara anului 2009. Un alt scop al vizitelor demnitarilor ruși la Chișinău a vizat, probabil, testarea limitelor pînă la care pot ajunge eventualele cedări ale Președintelui Voronin, aflat sub presiunea deficitului de timp. Informațiile făcute publice de către președintele Comitetului pentru Relații cu CSI al Dumei de Stat, Alexei Ostrovski, despre faptul că Voronin ar fi dispus să accepte negocieri pe marginea unei soluționări ce ar prevedea dreptul Transnistriei de veto asupra politicii externe și de securitate a Republicii Moldova, adică prevederi ce ar menține elementul esențial al "Memorandumului Kozak", nu pot fi ignorat, dar nici nu pot fi exagerate. O soluționare de acest gen ar însemna menținerea Transnistriei sub controlul Rusiei, iar a Chișinăului sub controlul Tiraspolului, lipsind Chișinăul de necesitatea să facă dovada promovării unei politici externe și de securitate coordonate cu Rusia. Oricum, dată fiind dorința acută a autorităților moldovenești de a obține "progrese" în reglementarea transnistreană, surprizele spectaculoase, mai cu seamă cu caracter propagandistic, sînt încă posibile pînă la alegerile parlamentare din 2009.

<http://www.e-democracy.md/comments/political/200806151/>

Conflictul Transnistrean

7. "Blocaj Rusesc la Toate Nivelele Negocierilor Vizînd Criza Transnistreană". Vladimir Socor. Radio Europa Liberă. 20.06.2008.

Exact acum un an, Președintele de atunci al Rusiei, Vladimir Putin, la primit pe Președintele moldovean Vladimir Voronin, în reședința prezidențială de la Novo-Ogoreovo, lângă Moscova. Președintele Voronin și echipa acestuia investiseră mari speranțe în întâlnirea de atunci cu dl Putin, se spera ca Putin era gata-gata să susțină propunerile Chișinăului pentru rezolvarea conflictului din Transnistria în interesul Republicii Moldova. Mai mult, chiar, se spera ca dl Putin să forțeze mâna Tiraspolului ca să iscălească și acesta propunerile negociatorilor moldoveni. Propunerile Chișinăului, pachetul, erau foarte bine concepute și conforme cu interesul Republicii Moldova, cum am apreciat atunci și de atunci încoace. Tocmai din acest motiv Rusia nu se împacă cu ele.

A trecut un an de la întâlnirea Putin - Voronin din Novo-Ogoreovo. Astăzi, dl Putin, în calitatea sa de Prim-ministru al Rusiei, a primit-o în același loc pe dna Zinaida Greceanîi, Șeful Guvernului RM. Chiar dacă dl Putin nu mai este Președinte, dânsul a păstrat reședința prezidențială de la Novo-Ogoreovo. Cu dna Greceanîi a discutat numai chestiuni economice în termeni foarte generali. Precum reiese din relatările oficiale rusești, apărute chiar astăzi, nu s-a discutat nimic sau aproape nimic concret.

Despre conflictul din Transnistria a discutat Adjunctul Secretarului Consiliului Securității Naționale al Rusiei, Iurie Zubakov, în 18 și 19 iunie la Chișinău și Tiraspol. Zubakov a discutat cu Președintele Voronin și cu funcționarul de stat al Rusiei, Igor Smirnov. Negocierile rămân blocate pe toate cele 3 planuri. În formatul 5+2 le zădărnicește Rusia, zădărnîcînd convocarea acestui for în pofida dorinței arzătoare a Chișinăului de-al reconvoacă.

Moscova zădărnicește și negocierile directe cu Chișinăul pe plan bilateral, refuzând se discute serios asupra pachetului de propuneri chișinăuene. Lui Igor Smirnov și Evghenii Șevciuk le mai rămîne misiunea de a bloca discuțiile directe Chișinău – Tiraspol, discuții impuse de către Rusia, știind perfect că Tiraspolul le va bloca. Aceasta este, în parte, și prețul plătit chiar de către Chișinău pentru propuneri conforme cu interesele Republicii Moldova. Dacă pachetul Chișinăului ar fi făcut concesii majore, desigur că Rusia s-ar fi grăbit să înceapă negocieri serioase asupra pachetului. Dar pachetul e prea bun pentru Republica Moldova și prea defavorabil Rusiei, pentru ca liderii Rusiei, fie dl Putin, fie urmașii acestuia, să-l accepte în timpul previzibil. (*Transcris APE*)

